ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 270. szám — Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1897—1932. — Szerda, 1936. november 25.

Szovjetkatonák spanyol földön

Ha igaz a párisi sajtó egy részének egybehangzó jelentése, amely teljesen felszerelt szovjethadseregnek a spanyol partokra való érkezéséről ad hirt, ugy nyilvánvaló, hogy a legszembeszökőbb módon sértették meg a londoni semlegességi egyezményt egy olyan nagyhatalom részéről, amely az utóbbi években oly feltünő aktivitással vett részt az európai nagypolitikában. Castelnau tábornok nevét ezidőszerint csak az „Echo de Paris" hasábjairól volt alkalmunk megismerni, de semmi okunk nincs kételkedni cikkének valószinüségében, mellyel oly nagy érdeklődést keltett. Lehetséges, hogy a francia tábornok oly hirforrással rendelkezik, melynek természete lehetővé teszi részére, hogy onnan is értesüléseket szerezhessen, ahol a világsajtó hirszolgálata leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Részletes adatai a teljes szovjetezred tengeri utjáról, létszámáról, fegyverzetéről, munició és élelmiszer készletéről meggyőző erővel hatnak és nyomatékosan támasztják alá a magasrangu francia katona érvelését az európai kontinesen támadólag jelentkező szovjethaderő immunizálása érdekében.

Minden jel arra vall, hogy Castelnau tábornoknak van igaza és a benemavatkozás politikáját végzetszerü módon fenyegeti a bukás veszélye. A helyzet sokkal komolyabb, mint volt eddig bármikor az ibériai félsziget rettenetes eseményei között, mert hiszen ha eddig sem lehetett állitani, hogy az európai hatalmak szó szerinti értelemben veszik a „benemavatkozást", Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország baráti dugsegélyei ugy az egyik, mint a másik hadban álló fél javára bizonyos határig kiegyensulyozták egymást, ha ezen az egyensulyon az ártatlan polgárság tizezrei is véreztek el. A szovjet ajándékai azonban olyan befektetések, amelyeknek kamatos kamatait esetleg drágán fizethetik meg a népek a Pireneusok hegyláncain innen is és tul is. Nem jelent tehát meglepetést Franco tábornok rádióbejelentése sem, amelyben azt hozta a világ tudomására, hogy nemzetmentő harcát többé nem tekinti spanyol belháborunak, hanem a spanyol nép nemzeti csapatai szabadságharcának a szovjetorosz törekvések ellen.

Franco sevillai rádióüzenete, ha eszmeileg egyszerüsiteni is látszik, politikailag, ha ugyan ezt lehet még el is képzelnünk, még komplikáltabbá bonyolitotta a spanyol kérdést a nemzetközi nagypolitikában. Barcelonában a blokád miatt, illetve annak következtében valóságos terrorhullám pusztit és mig a szovjetorosz müszaki tisztek a kikötőt egy esetleges támadásra való tekintettel védelemre készitik elő, a felelőtlen kikötői tömeg a német és az olasz kereskedelmi nagyvállalatok üzlethelyiségeit és áruraktárait fosztogatja. Mindezzel szemben mit látunk? A legnagyobb bizonytalanságot, tervnélküliséget, amit Londonban és Párisban, Berlinben és Rómában óvatosságnak neveznek. Kérdés, hogy ez az „óvatosság" elégséges erőnek bizonyu-e nemcsak a spanyol vérzivatar lokalizálására, hanem a mögötte müködő szovjetaspirációk és bolsevista tervek veszélytelenitésére is? A most vajudó európai szovjetellenes front még meg sem született, ki sem alakulhatott, hogy az események gyors egymásutánja máris ne a legnehezebb feladatok egyikét készitse elő, mint megoldásra váró és el nem odázható európai problémát. Még szerencse, hogy a távolkeleti ujabb feszültség illuzóriussá tesz minden komolyabb arányu hadmüveletet a szovjet számára az ibériai partokon. A mandzsuriai japán csapatok jóval nagyobb veszélyt jelentenek a szovjet részére, mint a szovjetcsapatok barcelonai kiszállása Európa számára. És csaknem bizonyos, hogy egy ilymódon kiprovokált háboruban az egész szovjetrendszer a japán kapitalista nyomás és az európai bolsevistaellenes front malomkövei között morzsolódna fel.

Antonescu külügyminiszter a lengyel-román szövetségről

A külügyminiszter érdekes nyilatkozata varsói utjának megkezdése előtt

Bucureştiből jelentik: Antonescu külügyminiszter ma este Varsóba utazott, hogy eleget tegyen Beck lengyel külügyminiszter meghivásának. A Rador távirati iroda ezzel kapcsolatosan közli Antonescu külügyminiszternek elutazása előtt tett nyilatkozatát, amelyet a lengyel lapok kivétel nélkül közöltek.

— Örömmel teszek eleget annak a szeretetreméltó meghivásnak, amely Beck lengyel külügyminiszter részéről genfi találkozásunk alkalmával hangzott el, mert hiszen

minden alkalmat fel kivánok használni a lengyel—román-szövetség életerejének kidomboritására

Lengyelország birja nem csak a román kormány, de az egész román nép szavát, amely a nemes és kitünő lengyel nemzethez tisztelettel és nagyrabecsüléssel füzi. Tiszteletünk, szeretetünk és nagyrabecsülésünk a közös mult szenvedéseiben és a szabadságért és függetlenségért folytatott harcokban gyökeredzik. Közös vonása még a két népnek az olthatatlan békevágy.

A lengyel—román szövetségi egyezmény a népszövetségi alapokmányra épült

és megtestesitője ama közös vágyunknak, hogy Európának ezen a részén békét tartsunk és megőrizzük országaink területi sérthetetlenségét. A lengyel—román kapcsolatoknak azonban mégsem kell megmaradniok szigoruan az egyezmény keretei között. Egész sor más érvényesülési lehetőség is van és nem kivánok csupán a már eddig is fontos gazdasági kapcsolatokra rámutatni, hanem megemlitem a kulturális és intellektuális vonatkozásokat is. Meggyőződésem, hogy Beck külügyminiszterrel való találkozásom ez irányban is fontos eredményekkel zárul majd.

— Ugy éreztem, hogy Lengyelországban első utamnak Krakkóba kell vezetnie, ahol tisztelegni óhajtok Lengyelország első tábornagyának, Pilsudszkynak siremléke előtt s csak azután tolmácsoljam Őfelsége *II. Carol* király, a román kormány és a román nemzet üdvözletét az ujjászületett Lengyelországnak. Pilsudszky tábornagy teremtette meg a lengyel államot és ő szorgalmazta a lengyel—román szövetséget is. Boldognak érzem magam, hogy néhány napon belül hódolatomat fejezhetem ki a lengyel köztársaság elnöke előtt és megismerkedhetem *Ridz-Smigly* tábornaggyal és ugy vele, mint *Beck* külügyminiszterrel folytathatom azokat a tárgyalásokat, amelyeknek oly nagy fontosságot tulajdonitok a két nemzet közötti viszony szorosabbá füzésének szempontjából.

Váltakozó szerencsével folyik a harc Madrid körül

— Szovjet-katonaság érkezett a kormánycsapatok megerősitésére — Angol hajó nem szállithat fegyvert Spanyolországba

Allitólag visszafoglalták Oviedót a kormánycsapatok

Saint Jean de Luzból jelentik: A „Havas" ügynökség jelentése szerint a baszk haderők a kormánycsapatok hathatós támogatásával erélyes támadásra készülnek a nemzeti csapatok ellen. A bilbaoi kormánycsapatok néhányezer főnyi hadtesttel támogatják ezt az általános rohamot, amelyet rengeteg géppuska, erős tüzérségi felkészültség, nagyszámu repülőgép támogat. Előkészitésképpen a kormány légihadereje megsemmisitette a vasutvonalakat, hogy igy lehetetlenné tegye a nemzeti csapatok számára érkező erősitések érkezését.

Gibraltári angol hiradások közlik, hogy a kormánycsapatok állitólag elfoglalták Oviedot. Az elfoglalás harc nélkül történt, amennyiben a kormány müszaki csapatai két kilométer hosszuságu alagutat épitettek a város szivéig. Az alagut belső torkolatánál nagymennyiségü lőport helyeztek el és felrobbantották a város központját.

A Madrid-védőbizottság jelentése szerint a főváros körül viszonylagos nyugalom van. Az erős esőzés és havazás megakadályozza a komolyabb hadmüveleteket és ez alkalmat ad a kormányhaderők számára, hogy védelmi vonalaikat megerősitve támadásra alkalmas ellenállási bázisokat képezzenek ki. Az egyetemi városrészbe behatolt felkelőcsapatok teljesen körülzárták és elvágták a többi csapattestektől. A kormányhaderők általában pihenésre használják fel a fegyvernyugvást és nagyszámban menekitik a fővárosban rekedt polgári lakosságot.

Az „Intransigeant" gibraltári tudósitójának

Lapunk mai száma 10 oldal — Ara 3 lei

közlése szerint is Oviedo városát a madridi kormány csapatai váratlanul elfoglalták. A város elfoglalását az tette lehetővé, hogy a kormánycsapatok müszaki osztagai két kilométeres alagutat épitettek, amely a város közepéig vezetett. A hirt más forrásból még nem erősitették meg.

A nemzetiek hivatalos jelentése szerint csapataik elfoglalták San Andrea de Congesto városát. A kormánycsapatok ellentámadását visszaverték. Egy nemzeti repülőgép bombát dobott a hadügyminiszterium udvarán levő lőszerraktárra és egy lőszer-, valamint élelmiszer-szállitmányra, amely a madridi országuton haladt.

Hendayeből érkezett jelentések szerint Franco tábornok a nemzetiek hadseregének vezérkarával ma a salamancai főhadiszálláson fontos tanácskozásokat folytatott, amelyen megbeszélték Madrid ostromának további részleteit. Utána Franco Mola tábornokkal együtt Salamancából Novalcaraba utazott.

Barcelonában és az egész Kataloniában ugy a hatóságok, mint a szovjetkiküldöttek már megszervezték a titkos rendőrséget a GPU. mintájára. A Matin ugy tudja, hogy a Szovjet 200 hadimérnököt és jól képzett müszerészt küldött Barcelonába, ahol egy repülőgép- és ágyu-javitó műhelyet állitottak fel, amelynek felszerelését Szovjetoroszországból hozták magukkal.

A legutóbbi légi bombázás során az egyik bomba egy madridi nyomdaépületre esett és a robbanás következtében az épület nagyrésze beomlott. A romokat ma takaritották el és alattuk hatvan holttestet találtak.

Angol parlamenti bizottság Valenciában

Valenciából jelentik, hogy az angol parlamenti bizottság tagjai ma ideérkeztek a spanyol kérdés tanulmányozására. A bizottság ma Del *Vayo*-t, a madridi kormány külügyminiszterét kereste fel, akivel hosszabb tanácskozást folytatott. Hir szerint a bizottság tagjai Madridba is ellátogatnak.

A londoni Daily Herald munkatársa részletesen beszámol a kormányhaderők ellentálló képességéről. Elő járóban megállapitja a hirlapiró, hogy a kormánycsapatokat az utóbbi hetekben teljesen ujjászervezték és ujonnan felfegyverezték, ugy hogy most már jól felszerelt és kitünő vezénylet alatt álló csapategységek harcolnak. Lázas módon szerveznek egy motorizált hadtestet, amelynek hatása romboló lesz. A légi haderő, a tüzérség és a gyalogság teljesen uj fegyverzet felett rendelkezik és ezek a fegyverek rendkivül veszedelmesek. Az uj repülőgépek 300 kilométeres óránkénti sebességgel haladnak és olyan gépfegyverekkel vannak felszerelve, amelyek percenként kétezer golyót lőnek ki. A kormánytüzérség uj légelhárító ütegeket, fényszórókat és tankelhárító ágyukat kapott, ezenkivül rengeteg nehéz és könnyü gépfegyver érkezett. Nagyon sok társasgépkocsi áll rendelkezésre a csapatok gyors szállitására és a lőszerek mennyisége is elegendő a háboru folytatásához, ugy hogy az a lőszerhiány, amely a kormánycsapatok eredményes ellenállását rendkivüli módon megnehezitette és tulajdonképpen lehetővé tette a felkelő haderők eddigi győzelmét — megszünt. A kormányhadsereg ujjászervezésének egy másik érdekessége a tisztikar megszervezése, aminek nagy hiányát érezték eddig. Különösen emlitést érdemelnek az ugynevezett nemzetközi hadtest tisztjei, akik közül számosan a francia idegenlégió tényleges szolgálattevői, de vannak közöttük volt német és angol tisztek is, akiknek igen nagy gyakorlatuk van. Kiemeli az angol ujságiró, hogy a kormány védelmére felkelt lakosságból adódott milicia tagjainak kezdetben legfeljebb egy ezreléke lőtt életében fegyverrel és igy ellenállásuk gyenge volt. A kormány azonban nagy erőfeszitések árán megfelelő kiképzésben részesitette csapatait, ugy hogy ujabban számos, tökéletesen kiképzett dandár indult a harcterekre.

Megszünik Amerika spanyolországi külképviselete

Avilaj jelentés szerint a Reuter-iroda közli, hogy a kormánycsapatok minden vonalon támadásba léptek át, a felkelők főhadiszállása szerint azonban ezeket a támadásokat mindenütt visszaverték.

A londoni „Press Association" értesülése szerint *Eden* tegnapi alsóházi nyilatkozatát közölték a burgosi kormánnyal, azzal a megjegyzéssel, hogy Franco tábornok tájékoztassa a nemzeti felkelő hadsereg parancsnokait.

Franco tábornok mintegy válaszként Eden beszédére ujabb biztonsági körzeteket jelölt ki. Edennek a barcelonai kikötő esetleges bombázásával kapcsolatos megjegyzéseire azonban nem felelt.

Az angol alsóházban egyébként Eden által bejelentett uj törvény, amely az angol hajóknak a fegyver- és hadianyag szállitását megtiltja, már hétfőn elkészült. A törvény értelmében azok a hajózási társaságok, vagy hajósok, akik megszegik a tilalmat, nagyösszegü pénzbüntetést tartoznak fizetni.

Angol tengerészeti körök véleménye szerint a tegnap elsüllyedt „Almirante Cervantes" spanyol kormánypárti cirkáló valószinüleg tengeri aknára futott és ez okozta katasztrófáját. A hajó elsüllyedése sulyos kárt jelent a spanyol kormánynak, mert most már csak két cirkáló áll rendelkezésére.

A madridi amerikai követség megszüntetése után valószinüleg sor fog kerülni a barcelonai konzulátus feloszlatására is és az itt élő amerikai állampolgárokat elszállitják, ez azonban nem jelenti azt, mintha az Egyesült-Államok megváltoztatták volna állásfoglalásukat a spanyol eseményekkel kapcsolatban.

Az „Echo de Paris" feltünéstkeltő cikket közöl arról, hogy a szovjet teljes nyiltsággal a spanyol népfront mögé állt és egy teljesen felszerelt hadsereget inditott utnak Spanyolországba. De Castelnau tábornok az „Echo de Paris" hasábjain kifejti, hogy csak azok, akik vakok és sükettek akarnak maradni, nem veszik észre, hogy a szovjet máris olyan nagyarányu segitséget nyujtott a spanyol népfront kormányának, amely a spanyolországi harcok sorsára nagy befolyással van. A tábornok már nem utal azokra a fegyver- és hadianyagszállitásokra, amelyek szakadatlnul érkeznek Oroszországból népfront hadserege számára, hanem mint konkrét tényt emliti, hogy kilenc nappal ezelőtt egy teljes szovjet-ezred érkezett meg Spanyolországba. Az orosz gyalogezred 12 napos tengeri ut után érkezett meg a spanyol tengerpartig, ahonnan azonnal Madridba szállitották.

Szovjet-ezred Madridban

— Ez a szovjet ezred — iria De Castelnau tábornok — 3000 válogatott harcosból áll és egy ezredes a parancsnoka. A teljes tisztikart magával hozta az ezred, amelynek nemcsak legénysége, hanem fegyverzete, munitiókészlete, sőt élelmiszerkészlete is hajón érkezett Szovjetoroszországból. A legutolsó Madrid körüli harcokban ez a szovjet ezred már tevékenyen résztvett — iria a francia tábornok — és a nacionalista csapatok nem annyira a spanyol vörös miliciával, mint inkább a szovjet hadsereggel álltak szemközt.

A Matin jelenti: A Spanyolországba küldött orosz hadsereg élén Nikodimov tábornok áll, vezérkari főnöke pedig Jukov ezredes.

A halálos kelepce

Irta: EDMOND SÉE

Charles Mercarier temetése után való nap levelet kaptam feleségétől. Menjek el hozzá aznap délután, mert „rendkivül sulyos közlendője van." Amint meglátott, karjaim közé vetette magát:

— Köszönöm, drága barátom, hogy ilyen gyorsan eljött. Olyan rettenetes szükségem volt rá, hogy beszéljek önnel. Közölnöm kell valakivel azokat a szörnyü lelkifurdalásokat, amelyek Charles halála óta gyötrenek. Charles halála óta, amelyért én vagyok felelős! Igen, én, a felesége. Ó, ha tudná, ha tudná!... — Leültetett és mialatt egy zsebkendőt gyürögetett, amelyet könnyei teljesen átnedvesitettek, folytatta:

— Figyeljen hát! Ugy-e, ismerte Charles üzleti ügyeit? Tudja ,hogy hónapok óta küszködött a csőddel. A végén már az volt a helyzet, hogy minden összeomlik, ha nem szerez azonnal hat vagy hétszázezer frankot legsürgősebb esedékességeinek fedezésére. Én, én, én megtaláltam ezt a pénzt. Egy embernél, aki semmit sem tagadott meg tőlem, mivel a szeretője voltam... Helmonról, a bankárról van szó. Ó, ne tettessen meglepetést! Hisz ön is tudott a viszonyunkról. Mindenki tudott róla, csak Charles nem. Hiszen Charles olyan jó, olyan bizakodó volt és minden becsülésemet neki adtam, szerettem is, bár a szerelmem másé volt.

— Nos, elintéztem Helmonnal, hogy segit Charleson. De a sors ugy akarta, hogy ugyanazon a napon, amikor el akart menni Helmonhoz, névtelen levelet kapott, amelyben közölték vele, hogy Helmon a szeretőm. Charles behozta hozzám a levelet, mosolyogva megmutatta, a szemem előtt eltépte és tüzbe vetette. Hogy megmutathassa, mennyire bizik bennem és milyen kevéssé törődik az ilyen rágalmakkal. De azért éreztem, hogy maradt benne valami homályos aggodalom és éppen ezért azt tanácsoltam neki: ne forduljon hát Helmonhoz kölcsönért... Néhány óra mulva azonban legnagyobb meglepetésemre értesültem, hogy mégis felhivta Helmont és találkozót kért tőle. Kétségtelen volt, hogy Charles ettől az ügylettől tette függővé nyugalmát: ha megkapja a pénzt, Helmon a szeretőm, ha nem, a levél hazudott. Felkerestem tehát Helmont és megkértem, tagadja meg férjem kérésének teljesitését, legalább is egyelőre.

— Mikor Charles este hazajött, kikérdeztem, mivel töltötte délutánját. Nos, jól figyeljen: Charles kijelentette, hogy már el is felejtette a névtelen levél ostoba vádaskodását, éppen ezért mégis csak felkereste Helmont. És Helmon gondolkodás nélkül rendelkezésére bocsájtotta a hétszázezer frankot. Mikor elképedésemet látta, igy szólt: „Te arra számitottál, hogy meg fogja tagadni?" Igyekeztem visszanyerni lélekjelenlétemet de Charles közbevágott: „Ami pedig a kötelezettségeimet illeti, csak nem képzeled, hogy azokra dobom ki ezt a pénzt?! Három hónap mulva ugyanott tartanék, ahol most tartok. De ezzel a pénzzel elhagyhatom Párist, megszököm veled, messzire, külföldre és ott boldogan és nyugodtan fogunk élni. A többivel nem törődöm." És igy beszélt tovább. Elképedve, riadtan hallgattam. Tehát Charles, akit a becsületesség, a kötelességtudás, a tisztaság mintaképének ismertem, épp olyan lelkiismeretlen, mint a többi ember? És amint egyre folytatta, végül nem tudtam magam visszatartani, arcába vágtam, hogy megvetem és utálom, nem vagyok hajlandó együtt élni egy sikkasztóval és már régen nem is szeretem, mást szeretek és ha ő csufosan elszökik, nem megyek vele, hanem menedéket keresek annál, akit szeretek.

— Ó, barátom! Mikor befejeztem, Charles hosszan, fájdalmasan rámnézett, szó nélkül, azután hirtelen sarkonfordult, bezárkózott dolgozó szobájába és egy pillanat mulva dörrenést hallottunk. Megölte magát! Miattam ölte meg magát! Mert megmondtam az igazat, amelyet egy hazugság árán csalt ki belőlem...

— Hogyan? — kiáltottam megdöbbenve.

— Hazudott, mikor azt mondta nekem, hogy Helmon megadta a kölcsönt. Helmon, megállapodásunk értelmében, visszautasitotta. Charles már-már megnyugodott, mikor egyszerre megpillantott Helmon irószalán egy kis aranyszelencét. Ez az aranyszelence az enyém volt. Helmon nem tagadhatott tovább, beismerte, hogy ottjáram nála... Charles pedig kitalálta, hogy cinkosok voltunk, hogy összebeszéltünk, hogy megkértem Helmont, ne adja meg a kölcsönt, nehogy gyanut fogjon. És a gyanu máris felébredt benne. Hazajövet elhatározta, hogy megtudja az igazságot. Eljátszotta tehát előttem a tisztességtelen, mindenre képes, kiméletlen sikkasztó szerepét, felállitotta nekem a kelepcét és én bele is estem. A kelepce tökéletes volt és neki meg kellett halnia.

Ma premier! CORSO Ma premier!

JAN KIEPURA

A SZERELMES VÁROS

A nagy énekes első bécsi filmje.
Partnerei: A kedves kis CZEPA FRIEDL, a gyönyörü és elegáns von HOHENBERG LULI, továbbá a jóizü IMHOFF FRITZ.
A cimszereplő: BÉCS. A kedélyes, kedves, szerelmes BÉCS. BÉCS este és nappal. BÉCS a homályban a kisemberek városa. BÉCS a fényben. BÉCS a könnyü dal s a komoly zene otthona.
BÉCS, BÉCS, BÉCS...
És KIEPURA, KIEPURA, KIEPURA!...
Előadások kezdete: 5, 7¼ és 9¼ órakor.
Telefon: 565.

AKIK IGÉNYT EMELTEK VIII. EDWARD TRÓNJÁRA

A hatóságok és a közönség elnéző mosolya kiséri a koronázás előtt egyre szaporodó „jogosultak" ártatlan mozgolódását

Londonból jelentik: A koronázás előjele, hogy megint megmozdulnak az angol trónkövetelők. A nagy nyilvánosság nem sokat tud róluk, mert általában a nyilvánosság kizárásával követelik a trónt. Sok vizet nem zavarnak. Nem bántanak senkit és őket se bántja senki.

A Windsor-ház trónöröklési jogát persze épeszü emberek nem vitatják. VIII. Edward épp oly zavartalanul fog uralkodni ősei trónusán, mint elődei.

Angliában, a politikai szabadság hazájában azonban még a trónkövetelők is szervezkedhetnek. Az angol nép józanságán és politikai érettségén amugyis megtörik minden bolondos mozgalom. Igy London egyik keleti kerületében a rendőrség még azt is nyugodtan türte, hogy „Anthony Őfelsége" hat pennyért nyilt uccán árusithatja jövendő királysága bankjegyeinek egyfontos „mintapéldányait". A „királyi" kézjelzéssel ellátott bankóhoz mellékelve volt I. Antal manifesztuma népeihez. Addig is, mig elfoglalja trónusát, legalább igy hasznositja fejedelmi származását. Változatosság kedvéért, ez a harmincnyolcesztendős volt rendőrtiszt, — akit tényleg Anthony Tudor-nak hivnak — a Tudorok leszármazottjának hirdeti magát és már VIII. Henrik trónöröklési jogát is kétségbevonja. Igy derül ki, hogy Boleyn Annát és az életvidám uralkodó többi hitvesét még csak nem is egy legitim király végeztette ki . . .

Egy öreg hölgy, aki fütyül a történelemre

Az angol hatóságok nagyvonalusága még az állami okmánytár dokumentumait is rendelkezésére bocsátja VIII. Edward különc vetélytársainak, hadd kutassák, kedvük szerint királyi származásuk titkait. Évtizedek óta törzsvendég itt egy szelid és kedves öreg néni. Télen-nyáron kopott biborpalástot hord, de különben a légynek sem árt. Évtizedek óta keresi az utolsó nyomot fejedelmi eredete bizonyitására és bár már a harmadik walesi herceg trónralépését éli meg, reméli, hogy végül mégis csak őt koronázzák meg Anglia királynőjévé, mint egykor ősanyját. Szegény szembeszáll az egész történelemmel, valamint a mult és jelen összes regény- és drámairóival, amikor váltig állitja, hogy a legendás angliai Erzsébet nem hunyt el magtalanul, hanem a szerencsétlen sorsu Sir Walter Raleighet, a XVI. század nagy tudósát és felfedezőjét egy gyerekkel ajándékozta meg. Raleighról annyit tudott a történelem, hogy dohány- és burgonyacsemetéket importált Virginiából, de hogy más csemetéi is voltak, ezt csak a biborgalléros néni deritette ki. Erzsébet és Raleigh viszonyának késői leszármazottja, persze, senki más, mint ő maga.

Az utolsó Plantaganet

Nemcsak Stuartok és Tudorok szaladgálnak Londonban, hanem „eredeti" Plantaganetek is. Nem veszik tudomásul, hogy dinasztiájuk II. Richárddal hatszáz évvel ezelőtt kihalt. Tudor-házbeli kolleganőjéhez hasonlóan, az utolsó Plantaganet is egy koldusszegény öreg ur, de hermelinszegélyes vörös palástot visel a sokkal hasznosabb esőkabát helyett és évről-évre közli a főudvarmesterrel, hogy tulajdonképpen őt kellene szolgálnia.

Mindezek ártatlan fantaszták és a rendőrségnek nincs is baja velük. Vannak azonban veszedelmesebb „trónkövetelők". Az egyik nemrég el akarta rabolni az angol koronakincseket a Tower tornyából. Amikor ez a kisérlete meghiusult, a London Muzeumba tört be, hogy mint Oroszlánszivü Richárd törvényes leszármazottja, megszerezze magának a koronázási palástot. Ekkor azután végeszakadt az angol hatóságok türelmének, a vállalkozó kedvü fiatalember alapos orvosi megfigyelés után elmegyógyintézetbe került.

Teljesen kihalóban van a komolyabb alapon álló Stuart-mozgalom, mely „Jacobite Order" név alatt szervezkedett, de ünnepélyes tiltakozásokon kivül megelégedett a Stuart-házból eredő királyok kultuszával. Az angol jacobiták kétségbevonták a jelenlegi uralkodó házat megalapozó hannoveri dinasztia trónöröklési jogait és felállitották a Stuart-trónkövetelők hivatalos listáját, mely VII. Edward megkoronázása alkalmából még ötszáznyolc névből állt. Többek között, persze akaratán kivül, az olasz, a bolgár, a román király is közöttük szerepelt, sőt még II. Vilmos német császár is. Tarkitotta az érdekes névsort még Hennessy, a francia konyak-király neve is. Oxfordban évről-évre egybegyül egy másik Stuart-társaság, a King Charles-klub, melynek a háboru előtt az ugyancsak Stuart-vérből származó Rupprecht bajor trónörökös is tagja volt.

Stuartok hiveit — párszázan vannak összesen — nemcsak hogy türik Angliában, hanem még az államszolgálatban is helyet adnak nekik. A Jacobite Order kancellárja például a brit hadseregben kapitányi rangot ért el. Ma már az egész mozgalom csak történelmi érdekességü.

Frederick „király", a szatócs

Függetlenül a többi Stuartoktól igyekszik érvényesiteni trónöröklési jogait Frederick Stuart londoni szatócs, aki ősének, a lefejezett I. Károly királynak születésnapján ünnepélyesen koszorut helyez a mártir király whitehalli szobára. Ez alkalommal maga köré gyüjti Angliából összes hiveit és tényleg akadnak évről-évre vagy kétszázan, akik feleskiisznek „King Frederick"-re. E nagy nap után békésen visszatér polgári munkájához — a vegyeskereskedésbe...

Az angolok, ha egyáltalában hallanak az ilyen furcsaságokról, csak mosolyognak egyet: a Windsor-ház legitimitása olyannyira vitán felül áll és a királyi család oly népszerü, hogy a trónkövetelők nyugodtan játszadozhatnak ábrándjaikkal.

A IX. VILÁGOSODA
ZIEGFELD, A nők királya

KÁPRAZATOS POMPA
ZIEGFELD, A nők királya

AMERIKA LEGNAGYOBB FILMALKOTASA
ZIEGFELD, A nők királya

AZ ELSŐ FILM, MELYET A SALZBURGI ÜNNEPI JÁTÉKON BEMUTATTAK
ZIEGFELD,

BEMUTATJA MA AZ URANIA
ZIEGFELD

Romániai kereskedők

egy nemzetközi valutacsempésztársaság tagja között

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a bécsi osztrák rendőrség a legutóbbi napokban nagyszabásu valuta-csempészési ügyet leplezett le. A budapesti rendőrség is bekapcsolódott a nyomozásba és pár nap előtt letartóztatta Grünfeld Bernát szatmári (satumarei) kereskedőt. Grünfeld ugyanis rejtélyes csomagokkal lépte át a határt és a csomagokban több, mint 200.000 pengő értékü idegen valutákat találtak.

Ma délelőtt a budapesti valuta rendőrség ismét egy romániai kereskedőt vett őrizetbe. Az illető Rosenberg Herman szintén nagymennyiségü külföldi valutát vitt Magyarországra. A rendőrség őrizetben tartja mindkettőjüket, mert az a gyanu, hogy ők is a nemzetközi valuta-társaságnak voltak a tagjai. A két kereskedő nem is tagadja, hogy tagjai egy csempésztársaságnak, de kijelentették, hogy Magyarországot kihagyták az üzleti számitásokból, mert jól tudták, hogy Magyarországon példátlanul szigoru eljárás folyik a valuta csempészőkkel szemben és ezért ők csak át akartak utazni és más országban szerették volna a valutáikat értékesiteni.

Megalakult a csehszlovákiai magyar irodalmi szövetség

Az összes kulturális és társadalmi egyesületek elhatározták az együttmüködést

Kassáról jelentik: Nagyjelentőségü kulturmanifesztáció szinhelye volt Kassa, ahol a csehszlovákiai magyar kulturélet valamennyi jelentős tényezője adott találkozót. Tizenegy magyar kulturegyesület tartotta meg kulturankétját és kimondotta

a csehszlovákiai magyar irodalmi szövetség megalakulását.

Sziklai Ferenc, a Kazinczy-társaság elnöke ismertette a csehszlovákiai magyar kulturélet másfél évtizedes fejlődésének történetét, majd az egyes szervezetek képviselői számoltak be a végzett munkáról. Megtárgyalták azt, hogy az egyes szervezetek miképpen egészitik ki vagy keresztezik egymást, ezeknek figyelembevételével állapodtak meg az egyes szervezetek központi irányitásában.

Országos elnökké egyhangulag dr. *Staudt* Gábor földbirtokost választották meg és kimondották az együttmüködést a Kazinczy könyv- és lapkiadóvállalattal. A jelenlevők megállapodtak abban, hogy a cél: kulturált kisebbségi szellemiség elérése. A cél egysége megkivánja, hogy a kulturális erők ne forgácsolódjanak szét, hanem azokat gazdaságosan állitsák munkába s a különféle tereken való munka összhangban álljon egymással.

A kulturális szervezetek munkájának összehangolása

volt az értekezlet gyakorlati megbeszéléseinek legfőbb feladata. A jelenlevők megállapodtak a meglévő szervezetek egyöntetü irányitásában a közös bizottság révén.

Az egész csehszlovákiai magyar sajtó nagy jelentőséget tulajdonit a magyar kulturszervezetek együttes munkájának.

URANIA Pontosan 5, 7.15, 9.30 órakor Telefon 2—32.
Jegyelővét: d. e. 11 és d. u. 1/4 órakor.

„ZIEGFELD, a nők királya"

A leghatalmasabb revüalkotás, amely még a csodákhoz hozzászokott Amerikát is bámulatba ejtette. A muzsika, a szépség és a zseniálitás dicsőitése ez a film. A legkáprázatosabb zenés szinjáték. Müvészi értékét a SALZBURGI-FESTSPIELEKON bizonyitotta be:

WILLIAM POWELL, LOUISE RAINER, MYRNA LOY.

Leghatározottabban kérjük a közönség pontos megjelenését a film terjedelme miatt.

A kétezredik évben elérhetik az emberek a 2—300 éves kort

— mondja Howard dr., a hires amerikai dietikus orvos, de felesége kijelentette, hogy ő nem hajlandó férje előirásait követni

A hires amerikai dietikus orvos, Hay William *Howard* dr. feleségével együtt Hollandiába érkezett és a riporterek, akik az orvos elegáns, karcsu feleségétől inkább csak udvariasságból kérdezték meg, hogy követi-e ő is férje diétaelőirásait, nagyon meg voltak lepve, mikor Mrs. Hay nevetve válaszolta:

— Nem. Eszem-iszom, ami izlik és csak nagynéha veszem figyelembe férjem előirásait.

Hay dr., aki jelenvolt a beszélgetésnél, ugy tett, mintha nem hallotta volna felesége szavait és röviden kifejtette diétáinak elveit:

— Már 2000-ben elérhetik az emberek a két- és háromszáz év közti életkort. És ha az orvosi tudománynak egy napon sikerülni fog az embereket olyan életmódra inditani, amely kiirtja a betegségeket és megakadályozza a szövetek elhasználódását, semmi okát nem látom, hogy az emberek meghaljanak. Ma talán még hibásabban és oktalanabbul élünk, mint a primitiv korokbeli elhunyt őseink. Ma erőinket egyoldaluan pazaroljuk, idegrendszerünket mértéktelenül megterheljük, állandó izgalomban élünk és mindezek a zürzavaros rendellenességek a legszorosabb összeköttetésben vannak egy teljesen elhibázott táplálkozási móddal. Nem vagyok barátja a szokásos és népszerü éheztető és fogyasztó diétáknak. Az ember tulajdonképpen ehetik, amit akar, csak nem szabad tetszés szerint ennie. A tojás és szalonna például kitünően illenek egymáshoz, de ha kenyeret és burgonyát is eszünk hozzá, az egyensuyt megzavarjuk s kész a szerencsétlenség. Hus és főzelék jól illenek egymáshoz, de burgonyát csak gyümölccsel és nyers saltával szabad fogyasztani. A főtt saláták egyáltalában a legnagyobb barbárságok közé tartoznak. Aki meg akarja ismerni a finom táplálkozást, annak hozzá kell szoknia a nyers dolgokhoz. Csak akkor fogja látni, hogy az a sok agyonfőzött, agyonfüszerezett mártás, a nagy fáradsággal és müvészettel elkészitett ételek csak nyomoruságos pótlékok azok számára, akiknek az izlése még hamisitatlan és természetes.

Egyébként Sir Hay William Arbouthnot kijelentette, hogy ő sohasem fog rákban meghalni, mert táplálkozási módjával szervezetét ellenállóvá tette ezzel a rettenetes betegséggel szemben.

Szinház – Müvészet

Stern Rózsi hegedümüvésznő december 30-iki hegedüestélyét nagy érdeklődés előzi meg

A hangversenyen Róna Dezső operaénekes is közremüködik

Alig jelent meg hiradásunk a kitünő hegedümüvésznő, Stern Rózsi hangversenyéről, a közönség máris elővételben elárasztotta a jegypénztárt és olyan érdeklődéssel fogadja a hangversenyt, amire régen volt példa. A müvésznő évek óta nem lépett fel Aradon; pár évvel ezelőtt játszott utoljára a Filharmonikusokkal. Azóta a zeneszakértők a legnagyobbakkal mérik össze Stern Rózsi tudását. A müvésznő remek programot állitott össze december 3-iki estélyére. Tartini G-moll szonátáját, Bruch hegedüversenyét, majd Debussy, Schubert, Kreissler darabjait s végül saját szerzeményü „Roman Phantasia"-ját adja elő. Ezt a nemrég befejezett müvét először Aradon fogja bemutatni és igy ujabb oldaláról is megismerjük a kitünő Stern Rózsit. A hangversenyen Róna Dezső, a kiváló operaénekes is közremüködik operaáriákkal és müdalokkal. Kiséri Fischer Ernő zongoramüvész. Jegyek Sándor Ferenc könyvkereskedésében kaphatók.

* **Dr. Windholz Béla mai előadása** a Kölcsey Életiskola téli előadássorozatának nagytávlatu megnyitója. A föld és a rajta élő emberiség fejlődésének tudományos megvilágitása a szerdai előadások kitüzött célja. Az Életiskola dobogóján hétről-hétre meg fognak jelenni az évek során népszerüvé lett előadók mellett az aradi társadalom értelmiségéből többen, akik e helyen először szolgálják ismereteikkel Arad egyetemes müvelődését. Az Életiskola helyisége most is az Iparos Kulturház kellemes terme, az előadások ideje 6—7 óráig és belépti dij nélkül hivatalos mindenki, aki az életfejlődés tudományos ismereteivel könnyed irodalmi formában meg akar ismerkedni. Windholz dr. közismert sokoldalu tudása és közvetlen előadókészsége ma is nagyszámu hallgatóság előtt fog érvényesülni, mint évek óta mindig.

* **Nussbaum Marika önálló táncestélye az Iparos Otthonban.** Rendkivüli tehetséges leányka mutatkozik be az aradi közönségnek vasárnap délután az Iparos Otthon nagytermében. Nussbaum Marika a legujabban felfedezett tánc-csodagyerek, aki erre a névre teljes mértékben rászolgál, mert oly tehetséges, hogy tudása már szinpadot kiván... Nussbaum Marikának ismerősei és azok, akik hozzáértő szemmel nézték feilődését, nagy jövőt jósolnak. A vasárnapi jótékonyculu táncdélutánon szines müsorral lép a közönség elé az aranyos kis Nussbaum Marika, akit zongorán Goldstein Lenke kisér. Az érdekesnek igérkező táncdélután bizonyára nagy közönséget vonz majd.

AZ ARADI MAGYAR SZINHÁZ (TEATRUL ORAŞANESC) HETI MÜSORA:

Szerdán délután fél 6 órakor: „A csavargólány". Táncos nagyoperett. Mozihelyárakkal. Legdrágább hely 25 lei.

Csütörtök délután fél 4 órakor: „Az aranyember". Mérsékelt helyárakkal.

Csütörtök este fél 9 órakor: „Mese a Grand Hotelben". Az évad legnagyobb sikerü operettuidonsága.

Péntek este fél 9 órakor: „A nagy szerelem". Molnár Ferenc szinmüve. Bemutatóelőadás. Főszereplők: Bálint Anna, Varga Ilona, Lázár Hilda, Horváth László, Jávor Alfréd, Tarnai József, Kozma Hugó.

Szombat délután 5 órakor: „A pármai hercegnő". Táncos-operett. Mozihelyárakkal. A legdrágább jegy ára 25 lei.

Szombat este 9 órakor: „Kis király". Kálmán Imre operettje. Bemutatóelőadás. Főszereplők: Trillap Ilona, Gábor Mara, Lázár Hilda, Kozma Hugó, Tarnai József, ifj. Szendrey Mihály, Lukács Ede.

Vetitett freskók

Két angol a faldisztiés uj módszerét találta fel. Először is azbeszttartalmu anyagot fecskendeznek a falra, aztán egy ezüstalapu oldatot, mely fényérzékeny és tökéletesen rátapad az első rétegre. A kivánt képet a falra vetitik. Ezután ugy kell eljárni, mint a fényképlemezek fixirozásával. A képet végül lakkréteggel vonják be.

* **„A csavargólány" — mozihelyárakkal.** Minthogy szerda este román előadás lesz a Városi Szinházban, a magyar szinház igazgatósága délután 5 és fél órai kezdettel az idei szezón egyik legnagyobb sikert aratott táncosoperettjét, a „Csavargólány"-t tüzte müsorra a legutóbb bevezetett mozihelyárak mellett. A szinház nézőteren a a szerda délutáni előadásokon a legdrágább hely 25 lei. A „Csavargólány" cimszerepét ezuttal is Gábor Mara játsza, aki ebben a briliáns szerepében egyik legnagyobb sikerét könyvelheti el. A többi főszerepeket Berecz Manci, Varga Ilona, Lázár Hilda, Lukács Ede, Lenkey István, ifj. Szendrey Mihály, Jávor Alfréd, Kun Dezső játszák. A hires Ravel-bolerót Gábor Mara táncolja Pethő Sándor és Wiesner József táncosokkal.

* **Premier és repriz.** A szinház ezen a héten két egymást követő napon premiert és reprizt tart. Pénteken Molnár Ferenc világsikert aratott szinművét: a „Nagy szerelem"-et mutatják be, szombaton pedig Kálmán Imre operettje, a „Kis király" kerül szinre. Mindkét ujdonságra a legnagyobb ambicióval és lelkesedéssel készül a szintársulat.

Az Isten hatalma nagy...

Tafrov Nicolae, Vinga községből következőket iria:

„Feleségem, ki hosszu évek óta gyomor- és epebántalmakban szenved, egy üveg Gastro D. elhasználása után olyan feltünő javulást mutat, hogy az egész községben feltünést keltett ez a világhirü gyógyszer, sziveskedjenek még egy üveggel küldeni."

A világhirü amerikai Gastro D. azért oly népszerü és nélkülözhetetlen minden családban, mert 10—15 éves krónikus gyomor-, epe-, vese-, bél- és máibajokat, ideges makacs fejfájásokat rövid kura után (3—4 üveg) tökéletesen meggyógyit.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszertárában és drogériáiában, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszertárában, Bucureşti, Calea Victoriei 124.

* **Csütörtökön két előadás.** Csütörtök délután 3 és fél órakor ifjusági előadás lesz a szinházban mérsékelt helyárak mellett. Ez alkalommal a héttőn felujitott Jókai-szinmü, az „Aranyember" kerül szinre Olasz Lajossal a cimszerepben. Olasz Lajos, akinek kiváló tehetségét mindig elismerte a közönség, ebben a szerepében felülmulja önmagát. Igen hálás szerephez jutottak: Bálint Anna, Hegyessy Magda, Varga Ilona, Lázár Hilda, Kozma Hugó, Horváth László, Tarnay József, ifj. Szendrey Mihály, Jávor Alfréd és Lukács Ede. Az előadást bevezető irodalmi ismertetést dr. Berthe Nándor kath. gimn. tanár tartja. — Este rendes helyárakkal az idei szezón nagy operettslágere, a „Mese a Grand Hotelben" van müsoron. A főszerepeket Trillap Ilonka, Gábor Mara, Lázár Hilda, ifj. Szendrey Mihály, Horváth László, Olasz Lajos, Kozma Hugó, Lukács Ede, Jávor Alfréd játszák.

* **Molnár-premier a szinházban.** Pénteken jelentős eseménye lesz a szinháznak. Ekkor mutatja be a prózai együttes Molnár Ferenc világsikert aratott szinművét, amelynek „A nagy szerelem" a cime. A fő női szerepet Bálint Anna játsza. A fiatal müvésznő, aki „A néma levente" fő női szerepében beigazolta, hogy müvészi kvalitásokkal rendelkezik, a Molnár-szinműben óriási feladatot fog megoldani és be fogja bizonyitani, hogy nagy társadalmi drámában is maradandót tud produkáini. Igen hálás szerephez jutott a tehetséges Varga Ilonka, aki eddigi szereplésével kiérdemelte a közönség elismerését. A mindig izléses és gyönyörüen beszélő Lázár Hilda szintén olyan szerepet kapott, amelyben teljes egészében csillogtathatja müvészetét. A férfi főszerepet a kivételes tehetségü Horváth László alakitja, aki sokoldalu müvészetéről minden egyes alkalommal tanuságot tett.

* **„Kis király" — Kálmán Imre operettje.** Szombat este 9 órakor a szinház igazgatósága Kálmán Imre nagysikerü operettjét, a „Kis király"-t tüzte müsorra. Ez a gyönyörü operett, a melynek zenéje vetekszik Kálmán Imre ugynevezett nagy operettjeinek muzsikájával, évek óta nem került szinre az aradi szinházban és igy az ujabb generációnak alkalma lesz ebben a Kálmán-operettben is gyönyörködni. A szinház nagy gonddal készül a „Kis király" szombati reprizére, amit főként az bizonyit, hogy a főszerepeket: Trillap Ilonka, Gábor Mara, Varga Ilonka, ifj. Szendrey Mihály, Lukács Ede, Tarnai József, Jávor Alfréd és Lenkei István játszák.

* **Két pesti szinésznő boxpárbaja.** Ez a cime annak a rendkivül érdekes, képekkel illusztrált cikknek, amely a „Délibáb" uj számában jelent meg. Kitünő, illusztrált rádiómüsort, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, valamint nagyszerü filmrovatot és több mint 100 képet talál az olvasó a 100 oldalas szinházi képeslapban.

— **Az ötmilliós kanadai titok.** A kanadai „gólya-derby"-ről rendkivül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Tolnai Világlapja uj száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar irók novelláin kivül számtalan pompás cikket, riportot, nagyszerü folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerü képeslapban.

Városi Szinház

Ma délután 5 és fél órakor mozihelyárakkal:

Csavargólány

Nagysikerü táncosoperett.

Legdrágább hely 25 lei.

Jelentkezett a titokzatos „szőke nő", aki a marseillei királygyilkossal töltötte a merényletelőtti éjszakát

Egy angol lap feltűnéstkeltő leleplezése — A „Sureté National" álláspontja

Londonból jelentik: Az egyik legtekintélyesebb angol folyóirat a „News Review" novemberi száma szenzációs lelepiezést közöl a marseillei királygyilkossággal kapcsolatosan. A cikk annál nagyobb feltűnést keltett, mert a News Review nem tartozik a szenzációhajhászó lapok közé, másrészt pedig köztudomásu, hogy a megdöbbentő gyilkosság számos részletét még ma is homály boritja. A közlemény

annak a feltűnően csinos szőke nőnek a vallomását tartalmazza, aki a hatóságok megállapitása szerint a merénylet előtti éjszakát együtt töltötte a gyilkossal.

A vallomás, amely egy londoni jegész előtt hangzott el, alkalmas arra, hogy a gyilkosság hátterének ismeretlen részleteit megvilágitsa.

A londoni lap közlése szerint a szenzacios vallomás egy volt német kémnőtől származik, aki saját állitása szerint annakidején akaratán és tudtán kivül a marseillei merénylők segitőtársa lett. A nő, mint elmondotta, mint a német titkos ügynökség megbizottja 1934-ben Olaszországban időzött. Szeptember 24-én megjelent milánói lakásán egy titkos ügynök, aki szolgálati számával igazolta magát és

átadott neki egy barna koffert azzal az utasitással, hogy a koffert vigye azonnal Franciaországba.

A megbizás szerint Nizzába utazott, ahol a Hotel Moderneben kellett bevárma a további utasitásokat. A nő egészen Mentoneig egyedül utazott, Mentoneban azonban beszállt a vonatba egy ismeretlen. Fogalma sem volt arról, hogy az idegen a titkos szervezethez tartozik. Erre csak akkor jött rá, amikor Nizzában öt nap mulva megjelent nála a mentonei utitárs és megbeszélésre hivta a Rue de la Posteon fekvő „Hotel Williamsbe". Erre a „megbeszélésre" el kellett vinnie a magával hozott barna koffert is.

A kémnő csupán a Hotel Williamsben értesült a koffer tartalmáról. Az idegen ugyanis, aki Gastonnak nevezte magát, amikor fölértek szobájába, kulcsot vett elő és felpattantotta a bőrönd zárját.

A kofferből négy sulyos automata Mauser-pisztoly, három másfajta revolver, nagymennyiségü töltény és két bomba került elő.

A koffert ismét lezárták és Gaston azt az utasitást adta a kémnőnek, hogy azonnal utazzon Aix en Provenceba, ahol Vondracsek Mária néven szálljon meg és magyar állampolgárnak adja ki magát. A megbizás szerint a Hotel Negre Costoban kellett megszállnia, ahol már várták. Néhány ismeretlen emberrel vacsorázott együtt, akik valamennyien izgatottak voltak, sokat ittak és sokat beszéltek rossz németséggel és még rosszabb franciasággal. Különösen sokat ivott és sokat beszélt egy tagbaszakadt, nem tulságosan bizalomgerjesztő képü fiatalember, aki hevesen udvaroini kezdett a szép szőke leánynak. Arról beszélt, hogy a horvátokat mennyire elnyomják és hogy ezért boszszut fognak egyszer állni. A férfi tört németséggel beszélt és mennél többet ivott, annál roszszabbul és annál zavarosabban. A nő, vallomása szerint ugy látta, hogy egy zavart, megrendült lelkü emberrel áll szemben. Később elhagyták a társaságot és felmentek a férfi szállodai szobájába, ahol

az idegen éjszaka bevallotta neki, hogy azok a revolverek, amelyeket ő hozott a barna kofferben, Sándor jugoszláv király részére voltak előkészitve.

Mint kiderült, a férfi, akivel az éjszakát töltötte, az állitólagos Kalemen, vagy Vytchenko, vagy Csernosenszky volt, a királygyilkos, akit a tett szinhelyén agyonvertek.

A leány másnap végignézte a király megérkezését, a merényletet egész közelről látta és annyira megijedt, hogy ájultan esett össze.

A fegyverek szállitásáért ötezer frankot kapott.

Saját bevallása szerint ez a tulszerény dij annyira felháboritotta, hogy elhatározta, hogy amint befejeződik a gyilkossági per és többé nem fenyegeti az a veszély, hogy bünrészesség miatt felelősségre vonják, vallomást tesz az ügyről. Tervét most valóra váltotta. A nő, mint a lap megállapitotta, vallomását megtette a „Sureté National" közegei előtt is.

Aktuális kisebbségi problémák

a Magyar Párt parlamenti csoportjának tanácskozásán

A parlamenti csoport ülést tartott és fontos ügyekben szögezte le álláspontját — Az uj sajtótörvény is foglalkoztatta a pártvezetőséget

Bucureştiből jelentik: A Magyar Párt parlamenti csoportja Bucureştiben értekezletet tartott s ezen a csoport összes tagjai résztvettek. Az értekezlet behatóan megbeszélte az általános politikai helyzetet és a legsürgősebben mutatkozó teendőket. Elhatározták, hogy a párt résztvesz a trónbeszédre adandó válaszfelirat vitájában és megbizta dr. Willer József képviselőt, a parlamenti csoport főtitkárát, hogy a párt álláspontját és a magyarságnak a román közvéleményhez intézendő kérését terjessze elő a parlamentben.

Az értekezlet elhatározta, hogy illetékes helyen

közbenjár a hitelszövetkezetek kártalanitása érdekében

azokért a veszteségekért, amelyeket a konverzió folytán szenvedtek és amely veszteségek kártalanitását a konverziós törvény is előirja.

Az uj közigazgatási törvény a községek vagyonkezelésére sok olyan intézkedést tartalmaz, amelyek eltérnek a régi szabályoktól s ezért a parlamenti csoport elhatározta, hogy népies ismertetést dolgoztat ki a községi tanácsosok teendőire nézve, legfőképpen pedig a közmunkaszolgáltatásokról, a községi és megyei taxákról és póttaxákról és ott, ahol a törvény homályos, ki fogja kérni luca belügyminiszter magyarázatát.

A párt lépéseket tesz az elbocsátott közalkalmazottak nyugdijaztatása érdekében.

A parlamenti csoport hosszasan foglalkozott az uj sajtótörvényről eddig kiszivárgott hirekkel és miután ezek legnagyobb mértékben nyugtalanitják a kisebbségi közvéleményt,

minden lehetőt megkisérel, hogy a végleges szöveg tiszteletben tartsa a sajtószabadság elvét és tekintetbe vegye a kisebbségi sajtó érdekeit is.

Az értekezlet helyeselte dr. Willer József képviselő-főtitkárnak ez ügyben tett lépéseit és megbizta, hogy a párt nevében folytassa tovább közbenjárását.

Halálos vasuti katasztrófák napja Csehszlovákiában

Pozsonyból jelentik: Csehszlovákiában tegnap két sulyos kimenetelü vasuti szerencsétlenség történt. A brünn—bécsi gyorsvonat katasztrófájának négy halálos áldozata van. A másik szerencsétlenség Galánta és Vágsellye között Tosnyárasd közelében történt. A prága—budapesti főutvonalon két motorosvonat ütközött össze egymással. Az egyik vonat utasokat szállitott, mig a másik vasuti anyagokat. A katasztrófa következtében a motorosvonat személyzete közül 4 ember a helyszinen, kettő a kórházba szállitása közben, kettő pedig az érsekujvári kórházban meghalt, mig 18 vasuti munkás sulyosan megsebesült. A motoros személyvonat vezetője, *Berényi* Miklós, az ismert sportember is a halottak között van. Berényi egy pillanattal az összeütközés előtt kiugrott a motoroskocsiból, de olyan szerencsétlenül, hogy nyakát törte és azonnal meghalt. Egyébként a szerencsétlenség valamennyi áldozata magyar.

SELECT 5, 7¼ és 9¼ órakor Telefon: 284.

Az éneklő kölyök

Al Jolson és Sybile Jason gyönyörü filmje

Jön: TARZAN BOSSZUJA!

Hatóság elleni erőszak és izgatás miatt elitélt aradmegyei lakosok

— Le akarták fegyverezni két megyei község csendőr-őrseit —

Az aradi törvényszék első tagozatának *Popescu—Stroescu*-tanácsa kedden délelőtt tárgyalta le a „Totul pentru Tară!" („Mindent a hazáért!") párt tizenhat aradmegyei tagjának ügyét, akik ellen hatóság elleni erőszak és izgatás vádját emelték. A vád szerint a vádlottak mult év december 15-ikén, illetve 17-ikén megtámadták a seprősi (sepreuşi) és a tőzmiskei (mişcai) csendőrörsöt és megkisérelték több csendőr lefegyverzését.

A törvényszéki főtárgyalás alkalmával a vádlottak bevallották, hogy „légionáriusok", illetve tagjai a „Totul pentru Tară!"-pártnak és azt mondották, hogy azért csoportosultak a csendőrség előtt, majd pedig azért mentek be a csendőrség épületébe, mert elfogott társaikat akarták kiszabaditani.

A vád- és védbeszédek elhangzása után a törvényszék tanácskozásra vonult vissza, majd pedig kihirdette itéletét, amelynek értelmében *Ionaş* Todort, *Drăgan* Nicolaet, *Dan* Gheorghet, *Igreţ* Mihait, *Gui* Gheorghet, *Besni* Gheorghet, *Lung* Mihait, *Albu* Petrut, *Gui* Todort, *Ciupe* Ioant, *Bejan* Petrut és *Stoica* Petrut két-két hónapi fogházra, valamint 100—100 lei pénzbüntetésre itélte. Ebből 45 napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. *Gui* Simiont és *Haş* Dumitrut a törvényszék 3—3 havi fogházra és 100 lei pénzbüntetésre itélte, mig *Gui* Mihait és *Dolga* Mihait felmentette. Az itélet ellen az elitéltek fellebbezést jelentettek be.

CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órakor Ma reprize premier!

A hindu lándzsás

GARY COOPER legnagyobb, legszebb filmje, partnerei: RICHARD CROMWELL, KATHLEEN BURKE, SIR GUY STANDING.

Háromnyelvü felirat!

HIREK

Mi kell a népnek?

Páris egyik külvárosi szinháza esténként vidám epizódnak a szinhelye.

A igazgatóság ul bohózatot tanultatott be és a társulat két legismertebb szinésze közt viszály keletkezett, hogy melyikölük játsza a főszerepet? Végül is az igazgatóság hatalmi szava döntött. A háttérbe szorult szinész nem csinált titkot haragjából és a legrosszabbtól lehetett tartani. S az összetüzés a két rivális közt be is következett, még pedig a nyilt szinpadon.

A második felvonás egyik jelentében ugyanis a főszereplő és az egyik jelentéktelenebb szerepet játszó mellőzött rivális közt a darab szóváltást ir elő. Utóbbi nem akarta elszalasztani a kinálkozó alkalmat s a dialóguson tulmenően szidta a főszereplőt s végre is pofozkodásra került köztük a sor. A jelenet olyan valószinüen hatott, hogy a közönség hangos tapssal jutalmazta. Másnap hire ment a pompás jelenetnek és estére zsufolásig megtelt a nézőtér. De a dialógus ezuttal nem lépte át az előirt határt s a pofozkodás is elmaradt. A két rivális haragját az előző esti pofozkodás láthatóan lelohasztotta. A közönség felzudulva, kiabálva, fütyülve követelte a pofozkodást:

— A pofonok? Mi lesz a pofozkodással?

S a két szinész az igazgató intézkedésére kénytelen volt egymásnak utólag lekenni egy pár hatalmas pofont. Ezzel meg volt mentve a helyzet. S azóta a két szinész estéről-estére kénytelen egymást alaposan elpüfölni...

Természetesen a siker összehozta ujra őket. Ma a legjobb barátok

— KÖDÖS, HIDEG IDŐ. Mérsékelt légáramlás, sok helyen köd. A hőmérséklet alig változik. A bucureşti meteorológiai intézet jelentése szerint a hőmérséklet további csökkenése és havazás várható. Tegnap délelőtt az ország keleti felén mindenütt havazott, sőt Moldvában hóviharok voltak. Éjjel országszerte fagypont alá szállt a hőmérséklet.

1 TENORISTA (KIEPURA)
+
1 ÖTLET (énekelni az Operaringen)
=
1 FILM (SZERELMES VÁROS)
PREMIER MA A CORSOBAN

— **Változás a román—magyar fizetési forgalom rendszerében.** Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank értesitette a valutákkal foglalkozó pénzintézeteket, hogy a román—magyar fizetési forgalom lebonyolitásánál változás történt. A román áruk magyar importőrjei devizaigényléseiket ezentul nem a külkereskedelmi hivatalban, hanem a magyar árucsere forgalmi intézethez tartoznak bemutatni. A behozatali engedélyeket is itt kell kérelmezni, mert igy kivánják ellenőrizni, hogy az importőrök eleget tettek-e a fizetési kötelezettségeiknek.

— **A lebontott Wesselényi-szobor helyén állitják fel a zilahi (zalaui) Bratianu-emlékművet.** Zilahról (Zalauról) jelentik: Salaimegye időközi bizottsága a napokban gyülést tartott és elhatározta, hogy emlékművet emel I. C. Bratianunak, a nagy román államférfinek. Az időközi bizottság az emlékmü elkészitésének költségeire 50.000 leit szavazott meg. Még nem történt végleges döntés arra nézve, hogy az emlékművet hol állitják fel, erősen tartja azonban magát az a hir, hogy az emlékművet a lebontott Wesselényi-szobor helyén állitják fel.

— **KATONAI JELENTKEZÉSEK. November 25-én, szerdán az 1929., csütörtökön, november 26-án az 1930. évi korosztálybeliek jelentkeznek a várban.**

— **A munkaügyi minisztérium figyelmeztetése.** Bucureştiből jelentik: A munkaügyi minisztérium figyelmezteti az érdekelteket, hogy a képesitési iratok — munkakönyvek, stb. — becserélésére vonatkozó kérelmek benyujtási határideje november 30-án véglegesen lejár. Mindazok, akik munkakönyv, mesterkönyv, iparengedély vagy igazolvány felett rendelkeznek, kötelesek a fentielzett időpontig benyujtani becserélésre vonatkozó kérelmeiket. A nagyvállalatok számára azt az előnyt biztositották, hogy egy megbizott tisztviselő valamennyi alkalmazott kérelmeit beterjesztheti.

— **EGYSZERRE KÉT NOBEL-BÉKEDIJAT ADTAK KI. Oslóból jelentik: Az 1935. évi Nobel-békedijat a bizottság tegnap egyangulag Karl von Ossietzky hires német irónak, az 1936. évi békedijat pedig Carlos Saavedra Lamas argentin külügyminiszternek itélte.** A Rador jelentése szerint von Ossietzky, a hirneves iró, akinek a béke Nobel-dijat odaitélték, egy mecklenburgi szanatóriumban sulyos betegen fekszik. Az irót tüdőbal támadta meg, amikor egy koncentrációs táborban raboskodott.

— **Bolivia választójogot adott a nőknek.** New-Yorkból jelentik: Boliviában elhatározták hogy a nők számára megadják a választójogot és megnyitják a közpályákat.

— **Az egészségügyi illeték kirovásával megbizott adókivető közegek a mai nappal megkezdték müködésüket** s minden ezen illeték alá eső kereskedőt, iparost, vagy vállalatot a helyszinen fogják felkeresni s ezért felhivnak minden érdekeltet, hogy az üzlet, respectiv mühelyhelyiségükre vonatkozó bérleti szerződést vagy ennek hiányában az azt pótló 1,2 százalékos befizetőlap másodlatot munkatelepükön saját érdekükben tartsák kéznél.

— **Halálos repülőgépszerencsétlenség ért egy főhadnagyot.** Bucureştiből jelentik: Sulyos repülőbaleset történt tegnap. Egy Gourdon-rendszerü géppen Grigoras Apostol főhadnagy Galati felé volt utban, de hóviharba került és Braneşti község közelében gépével lezuhant. A gép összetört és a pilóta szörnyethalt.

Felfedezték a nátha bacillusát?

A nátháról régóta tudjuk, hogy fertőzés következménye. Okozólát: a nátha-baktériumot azonban a legszorgosabb kutatás ellenére sem sikerült megtalálni. Az ugynevezett „szürhetőbaktériumok" fölfedezése óta mind valószinübbé vált, hogy a nátha kórokozólát is ezek között, a mikroszkóp alatt sem látható és a legtökéletesebb baktériumszürőn is átszürődő legparányibb élőlények között kell keresni. Amerikai hirek szerint a Kolumbia-egyetemen végül még is megtalálták a soká keresett baktériumot, a mivel a nátha gyógyitásához is közelebb jutottunk egy lépéssel.

— **A kenyér kiskereskedelmi ára Aradon.** A városvezetőség hétfőn tartott ülésével kapcsolatban közöljük, hogy a város vezetősége tudomásul vette a kenyér következő árait: luxus kenyér kg. 8.50, fehér kenyér 7.50, barna kenyér 6.50 lei. Ezek az árak a pékségekre vonatkoznak, mig a füszer- és élelmiszerüzletek a luxus kenyér kilóját 1 leiel, a más kenyérfajták kilóját pedig 50 banival magasabb áron hozhatják forgalomba.

— **BALESET TÖRTÉNT A NEMZETI-PARASZTPÁRTI POLITIKUSOK ARADKÖRNYÉKI VADÁSZATÁN. A vasárnapi nemzeti-parasztpárti revizióellenes gyülés után hétfőn a megjelent előkelőségek közül számosan a megyében vadászaton vettek részt. A vadászaton szerencsésen végződött baleset történt. Ugyanis Madgearu Virgil eltévedt golyója Socol Emil dr. ismert kolozsvári (cluji) politikus orrát surolta. Socol dr. tegnap délben bejött Aradra, ahol a megyei közkórházban Moldovan dr. igazgató-főorvos megvizsgálta a sebet, kimosta, tapaszt tett rá és Socol dr. a délután folyamán már el is utazott Aradról.**

»Noblesse oblige«

— Nézd, Maxi, ha már bejöttünk ebbe az autó-üzletbe, legalább egy kis autót végy; ne mondják ezek itt, hogy anélkül mentünk el, hogy valamit is vásároltunk volna...

— **Ujabb letartóztatások Charcowban.** Moszkvából jelentik: A népbiztosság charcowi ügynökségének jelentése szerint november 24-én ott ismét 3 német állampolgárt tartóztattak le. A moszkvai német nagykövet az esetek tisztázásán fáradozik.

— **Neolit-kori lakóhelyre bukkantak Nagytőkén.** Szentesről jelentik: Csák Lajos nagytőkei tanyáján ásás közben emberi csontvázakra és edénytöredékekre bukkantak. Értesitették Csallány Gábor muzeumigazgatót, aki kutatásatásokba kezdett és sikerült sértetlenül feltárni egy őskori lakhelyet, amely a neolit-korból való és öt-hatezer éves. Az őskori lakhelyen tüzhelyet is találtak, mely mellett 47 darab kupés néhány gömbalaku hálósuly volt egymásmellé téve. Az értékes leleteket a szentesi muzeumban helyezték el.

— **Nyolc hónapi börtön szerelmi erőszakosságért.** Az aradi törvényszék ma 8 hónapi börtönre itélte Ilici Stefan Kádas-telepi háztulajdonost, aki a mult év októberében egyik lakójának 14 éves leánya ellen a szülők távollétében erőszakos merényletet követett el. A mai tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ittas volt. Az itélet kihirdetése után Ilicit letartóztatták.

— **Háber László előadása a Wizo-ban.** Kedden délután Háber László tartott előadást a Wizoban. Az elmult 21 év arab zavargásairól beszélt, azokról a zavargásokról, amelyek hét évenként jelentkeztek 1922. óta Palesztinában. Háber László rámutatott a zavargások okaira és tiszta képet nyujtott ezen okok párhuzamos és sokban egyenlő voltáról. Az előadót Weiszberger Gusztávné elnöknő üdvözölte, majd meleg szavakban köszönte meg értékes előadását a nagyszámu hallgatóság nevében is.

— **Csalárd bukás vádjával állott az aradi törvényszék előtt** Vogel Sándor ujaradi (aradul-noui) kereskedő. Több tanu kihallgatása után az ügyész a vádlott felmentését kérte. A törvényszék ezután kihirdette itéletét, melynek értelmében felmentette Vogel Sándort. Az itélet indokolásában a törvényszék kimondta, hogy Vogel jóhiszeműen járt el.

— **Szerelmi dráma Bécsben.** Bécsből jelentik: Az osztrák főváros III. kerületében kedd délelőtt szerelmi dráma játszódott le. Schrank Antal 26 éves kőmives három revolverlövéssel megölte menyasszonyát, egy táncosnőt, majd öngyilkosságot követett el és meghalt. A dráma elkövetője bucsulevelet nem hagyott hátra, a jelekből azonban arra lehet következtetni, hogy a véres tragédia előidézője reménytelem szerelem.

— **Kulcsár Kálmán előadása.** A katekétikai előadássorozat folyamán, amelyet az erdélyi (ardeali) róm. katholikus Nőszövetség rendez az iskolákból kikerült leányifjuság számára, ma, szerdán este fél 8 órai kezdettel Kulcsár Kálmán lelkész tart előadást a katholikus plébánia előadótermében. Témakör: Az egyház ismertetőjegyei. Komoly érdeklődőket szivesen lát a vezetőség. Belépés teljesen dijtalan.

— **Borzalmas hármas-halál.** Bécsből jelentik: Az alsóausztriai Erlachben Koptek Ferenc 26 éves munkás egy pöcegödör tisztitása közben megszédült és belezuhant a gödörbe. Szomszédai, a két Albert-fivér segitségükre siettek, a kiáramló mérges gázoktól azonban ők is a gödörbe zuhantak. Mindhárman életüket vesztették.

— Éveken át székszorulásban szenvedő egyéneknél reggel és este egy-egy negyedpohár természetes „Ferenc József" keserüviznek kitünő hatása van, ugy, hogy a bélmüködés elrendeződik, a gyomoremésztés élénkül, az anyagcsere fokozódik, aminek következtében a közérzet rendkivül javul. Az orvosok ajánlják.

= **Csőd Petrozsényban (Petroşaniban).** Weitzner Emánuel petrozsényi (petroşani) kereskedő ellen a törvényszék csődöt nyitott. A követelések bejelentésének határideje november 22. volt, a követelések verifikálása és csődválasztmány megválasztása november 27-én lesz. Csődtömeggondnok dr. Molnár Jenő petroşanii ügyvéd.

— **Letartóztatták Temesváron (Timisoaran) Vladislav volt aradi rendőrkomiszárt.** Temesvárról (Timisoararól) jelentik: A temesvári (timisoarai) Tábla tárgyalásra tüzte ki Vladislav Pavel volt aradi rendőrkomiszár ügyének tárgyalását, aki ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és egyéb büncselekmények miatt indult eljárás. A táblai tárgyaláson a vádlott nem jelent meg, mire a Tábla elrendelte letartóztatását. Tegnap délben az utcán a detektivek felismerték Vladislav Pavelt. A detektivek azonnal az ügyészségre vitték, ahol a fogházban helyezték el a volt rendőrkomiszárt. Vladislav letartóztatása ellen a Semmitőszékhez folyamodott fel.

Jön! Rubinstein Artur a világ egyik legnagyobb zongoramüvésze december 14-én a Kulturpalotában. (Jegyelővétel Szabó Albert-cégnél.)

Meggyilkolta haragosát egy aradmegyei legény

Egy falusi verekedés véres epilógusa

Véres tragédia játszódott le hétfőről keddre virradó éjszaka az aradmegyei Ágris (Agris) községben. A véres esemény főszereplője *Stan* Gheorghe falubeli legény, aki e pillanatban már az ügyészség foglya. Stan Gheorghe revolverével sulyosan megsebesitette régi haragosát, *Stan* Athanasiet, akit az aradi kórházba szállitottak.

Stan Gheorghe az ügyészségen a következőképpen mondotta el a véres éjszaka történetét: Halottvirrasztóban volt és amikor a sötét falusi uccán hazafelé indult, zseblámpájával világitotta meg az utat. A zseblámpa fénye az első sarkon két alakra esett, akik karókkal a kezükben látszólag vártak valakire. Legnagyobb megdöbbenésére az egyik alakban Stan Athanasiera ismert, aki a fiatal legénnyel hosszu idő óta haragos viszonyban volt. Stan Athanasie rászólt a közeledőre:

— Oltsd el a lámpádat!

Stan Gheorghe nyomban megállt, de a lámpáját nem merte eloltani, mert attól tartott, hogy megtámadják. Haragosa megismételte a felszólitást és amikor még mindig nem volt eredménye, közeledni kezdett Stan Gheorghe felé. Stan vallomása szerint megijedt, előkapta revolverét és vaktába több lövést adott le. A lövések után csak annyit látott, hogy az egyik alak összerogyott, mire ő elmenekült. Később derült azután ki, hagy az egyik golyó olyan szerencsétlenül találta Stan Athanasiet, hogy annak jobbarcán hatolt be és tarkóján távozott fejéből. A csendőrség intézkedésére Aradra szállitották, de itt az elvégzett mütét után sem reménykednek felgyógyulásában.

— *ZÜRICHI ZÁRLAT. Páris 20.27 és fél, London 21.32, Newyork 435.12, Milánó 22.95, Amsterdam 235.90, Berlin 175, Prága 15.40, Varsó 85.80, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.*

— *BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámitásával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 501.00 (691.38), dollár 102.50 (141.45), lira 5.35 (7.38), holland forint 55.10 (76.04), német márka nincs jegyezve, csehkorona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 23.40 (32.29).*

— *BUCURESTI-I MAGÁNÁRFOLYAMOK. Francia frank 9.30—9.40, angol font 970—980, dollár 197—199, holland forint 103—107, német márka 42—44, csehkorona 6.00—6.20, zloty 29—31, pengő 33.50—35, osztrák schilling 33—34, svájci frank 47—48.*

— **Az uj pápai nuncius magyar nyelvü üdvözletét törölték a programmból.** Bucureştiből jelentik: Vasárnap délután a fővárosi Actio Catholica rendezésében ünnepélyes fogadtatásban részesitették Cassnio Andrást, az uj pápai követet. Az üdvözlő beszédek sorát Cisar érsek nyitotta meg, majd sorra járultak az uj nuncius elé a gör. kath. egyház, a bucurestii latin szertartásu plébániák, a katholikus intézmények és egyesületek képviselői. A francia, olasz, latin, román és német nyelvü üdvözlések után a bucureştii magyar katholikusok nevében a Férfi Liga készült arra, hogy néhány magyar szóval üdvözölje a pápai követet. A rendezőség és az érsekség eleinte fel is vette a beszédet a müsorba, jóvá is hagyta a beszéd szövegét, de az utolsó nap törölte a programmból a magyar üdvözletet, ami a bucureştii magyarság köreiben nagy visszatetszést keltett.

Vásári hirdetmény.

Szombaton, 28-án állatvásár, vasárnap, 29-én kirakodóvásár Pecican.

— **MA az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL, Piata Catedralei.
OMESCU, Bulevardul Regina Maria.
KESZTENBAUM, Str. Ghiba Birta.

— **„Gyermekvédelmi Naptár".** Érdekes, hézagpótló könyv jelenik meg a jövő hónap első napjaiban. Az aradi Anya- és Csecsemőszövetség *Wittauschek* Ervin gondos, körültekintő szerkesztésében „Gyermekvédelmi Naptár"-t hoz a könyvpiacra. A „Gyermekvédelmi Naptár" számos kiváló orvostudós, pedagógus, lélekbuvár cikkét közli és hasznos tanácsadóul szolgál minden anyának mindazokban a kérdésekben, amelyek a gyermek nevelésével függnek össze. Az értékes könyv iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg és az kettőzötten is hasznos célt szolgál. Egyrészt tanácsadója az anyáknak, másrészt pedig jövedelme az aradi Anya- és Csecsemővédő-szövetség alapjait szolgálja, amely tudvalevőleg két ingyenes rendelőt tart fenn. A „Gyermekvédelmi Naptár" előjegyezhető a Lefkovics papirkereskedésben. (Bul. Regina Maria.)

Madarat tolláról, sztárt csókjáról...

Wally Westmore hollywoodi fősminkelő csókjaik hevessége alapján osztályozta a filmsztárokat. Az osztályozásnál az volt a mérték, hogy az egyes sztárok csókja mennyire rontja el a szájsminkelést. A leghevesebb hollywoodi csókolózó pár Marlene Dietrich és Gary Cooper. Minden csók után tellesen ujra kell festeni a szájukat. Mae West, Gladys Swarthout, Fred MacMurray viszont a legóvatosabb csókolózók közé tartozik. Csókjaik után alig kell egy-két apró javitást eszközölni a sminkelésen.

— **A Zsidó Nemzeti Szövetség** (Piata Avram Iancu 16.) szabadegyetemi ciklusán ma este 9 órai kezdettel Téthi József: „Föld, nép és nyelv", Háber László: „Világszemle" cimmel tartanak előadást.

CAA táncos teaestélye
1937. január 9.
5326

— **Szőcs Diák és Horváth Miklós minorita rendtagok** a minorita rend generálisának intézkedése folytán kijelöltettek a montreali magyar katholikus plébánia vezetésére, melynek eddig világi papok voltak lelkipásztorai, de elégtelenségük miatt a püspökség a minorita rend főnökségét kérte meg, hogy vállalja el a magyar plébánia ellátását is, a már régebben reábizott német és lengyel lelkészek mellett. Nevezett rendtagok az egyesült állami rendtartományba helyeztettek át és az ottani rendfőnökség joghatósága alatt fognak müködni, mint a montreali népes magyar plébánia lelkészei. Minorita Rendfőnökség, Arad.

— **Prostatatultengésnél és hólyagtágulásnál** igen fontos, hogy a betegnek erőlködés nélkül legyen mindennap könnyü bélürülése, s ez még az öregkorban is egy kis pohár természetes „Ferenc József" keserüvizzel biztosan elérhető. Az orvosok ajánlják.

— **A „Societatea Principele Mircea" nagyszabásu müvészestje.** Ismeretes, hogy a Societatea Principele Mircea gyermek- és anyavédő egyesület nagyszabásu jótékonycélu müvészestet rendez november 25-én. Az estély kimagasló eseménye a kiváló tánctanárnő, Szömörkényi Magda és négy legjobb növendékének szereplese lesz, ezenkivül szerepelni fog Nicoara Sasu, a fiatal román énekművész is. A változatos müsor most még egy értekes közremüködővel bővült, amennyiben a rendezőségnek sikerült Russu Irinát, a bucureştii rádió énekesnőjét is megnyernie, akinek müvészi kvalitásait már ismeri az aradi közönség. Az estély, amely fél 9 órakor kezdődik — a jelek szerint — nagy sikerre tarthat számot.

— **Reusz Mór ravatalára szánt koszorumegváltás cimen** az alanti adományok folytak be a Szeretetház javára: Dr. Reusz Miklós 500, Braun N. Antal 300, Sándor Béla 300, Neumann Lajos 200, Steinfeld Géza 200, Radvány Mihály 100, Hartmann-család 100, Hoffmann Ottó 100, dr. Singer Lajos 100 lei.

— **Hány ember sokat adna érte,** ha az egészséges, természetes foga még meg volna, mert a müfog mégis csak pótanyag. Kérdezze csak meg az olyan szegény embert, akinek már nincsen foga. A saját kárán okulva, feltétlenül azt a tanácsot fogja adni: „Áldozd minden este és reggel azt a néhány percet és ápold fogaidat egy jóminőségü fogpasztával, mint a **Chlorodont**. Nemcsak, hogy elkerülöd a kellemetlen fájdalmakat, hanem szép fehér és egészséges fogaiddal mindenütt szerkonszenvet fogsz kelteni".

Megszökött a menyasszony

az anyakönyvvezető szobájából

Budapestről jelentik: A VIII. kerületi elöljáróság épületében megtörtént az, amit eddig legfeljebb bohózatban olvashattunk: *az anyakönyvvezető előszobájából megszökött a vőlegény mellől a menyasszony!* A tragikomikus történet szenvedő hőse *László* Lajos 50 éves artista. László valaha hires artista-attrakció volt és az Aradon is ismert „The Michaels" néven szerepelt, mint a levegő királya. Később elérte az artista-sors, a világattrakció ranglétrájáról lejebb került, kis vidéki vándorcirkuszok artistája lett. A vidéki vándorlás során megismerkedett *Polyák* Mária huszonötéves artistanővel, aki légtornászmutatványokban dolgozott. Beleszeretett és együtt járták tovább a falukat. Most ősszel tértek vissza vidéki körutjukról Budapestre és László megkérte a leány kezét. Polyák Mária szülei ellenezték a házasságot, de mégis megtartották az eljegyzést és kitüzték az esküvő napját is.

Pénteken délben elmentek a Baross-uccai elöljáróságra, ahol már várta őket az anyakönyvvezető. László magával vitte az iratait, de az előszobában megtudta, hogy még egy okmányra van szüksége. Megkérte a menyasszonyát, hogy várjon egy percig, azzal bement az elöljáróság egyik hivatali szobájába, elkérte a hiányzó okmányt. Pár perc mulva visszasietett: *a menyasszonyának azonban már csak hült helyét találta. Polyák Mária ugylátszik meggondolta a dolgot, nem várta meg a vőlegényét.* Az esküvő elmaradt, az anyakönyvben üresen maradt egy rubrika és László Lajos most összetörten, kétségbeesetten járja a hivatalokat, panaszolja tragédiáját és keresi eltünt menyasszonyát.

— **ÖSSZEÁLLITOTTÁK A LONDONI FUTBALLMÉRKŐZÉS ANGOL VÁLOGATOTT CSAPATÁT. Londonból jelentik: Az Angol Labdarugó Szövetség 11 tagu válogató bizottsága a december 2-án az Arsenal-pályán Londonban lejátszandó angol—magyar válogatott mérkőzésre a következő csapatot delegálta: Kapus: Tweedy. Hátvédek: Male és Cateling. Fedezetsor: Britton, Young és Keen. Csatársor: Crooks, Carter, Drake, Westwood és Johnson. Tartalék: Boyer és Bowden. A mérkőzést a francia Lequerque biró vezeti.**

— **A gyoroki (ghioroci) katholikus leányegyiet sikerült teaestélye.** Gyorokról (Ghiorocról) jelentik: A gyoroki (ghioroci) római katholikus leányegylet jól sikerült teaestélyt rendezett a Schmidt-féle vendéglőben. A beszervezés nehéz munkáját Boros Irma és Bózsa Mimi végezte. Az estély sikeréhez hozzájárult Turza Irén és Kallós Juliska fáradozása is.

— **A lugosi (lugoji) magyar bál.** Lugoson (Lugoion) a Magyar Párt ottani tagozatának intézőbizottsága Jakabffy Elemér dr. elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a tagozat rendes évi közgyülésének megtartását december 20-ra tüzte ki. Elhatározta a tagozat, hogy a hagyományos lugosi (lugoji) magyar bálat január 9-én tartja meg a „Dacia" szálló nagytermében. Elhatározták ezenkivül, hogy a kolozsvári (cluji) magyar diákok segélyakciójára 500 leit adományoznak.

— **Turistakirándulás Nagyváradra (Oradeara).** A Tornaegyesület turista-osztálya vasárnap reggel 6 órai CFR-indulással kirándulást vezet Nagyváradra (Oradeara) a város és a „Sasok" országos fényképkiállitásának megtekintésére. Ugyanaz nap este részvétel a CAO turisták Tirolestélyén, amelyen mandolin-gitár zenekarunk is szerepel. Részvételi dij vasut, kiállitás és báli költség személyenként 190 lei. Vendégeket szivesen látunk. Tekintettel a kötött létszámra, jelentkezéseket csütörtök estig fogad el a Foto Central és a klubhelyiség. Visszaérkezés hétfőn reggel. — Vasárnap hegyaljai (podgoriai) tura, délelőtt 10 órakor a kulturpalotai muzeum megtekintése. Csütörtökön, november 26-án este 8 órakor tanulmányi kirándulás a cukorgyár üzemének megtekintésére. Minden turán vendégek is részt vehetnek. Minden vasárnap 5—9-ig táncdélután az egyesületi helyiség emeleti nagytermében.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Folyó hó 25-én a „Principele Mircea" Egyesület rendezésében **művész-est a színházban** Szömörkényi Magda és Sasu Nicoara közreműködésével. Jegyek a szinház pénztáránál d. e. 10—13 és d. u. 15 órától kaphatók.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Romániában erősen fellendült, Csehszlovákiában pedig tönkrement a textilipar egy része

A cseh gyárakban sulyos a helyzet a pénz leértékelése miatt — Megszünt a nagymérvü textilexport

Mialatt Romániában a kontingens behozatali rendszer bevezetése óta igen nagy mértékben fejlődött a textil- és kötöttáru-ipar, azalatt a szomszédos Csehszlovákiában válságba jutott a textilgyárak egyrésze. Mint ismeretes, a csehszlovákiai textilipar évtizedeken át igen magas nivóra fejlődött és mi is rendkivül sok finom árut kaptunk Csehországból. Amióta azonban Románia és más országok is rátértek az ipari önellátás rendszerére, a cseh gyárak rohamosan hanyatlottak, mert erősen lecsökkent az export. Több mint két évvel ezelőtt azért szállitották le a csehkorona árfolyamát, hogy fellenditsék az iparcikkek exportját, ez a lépés azonban csak kevéssé vitte előre a textil- és kötöttáruk kivitelét. Igaz ugyan, hogy az akkori csehkoronaleértékelés következtében az első év folyamán uj piacokat szereztek a csehek és Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege nagy aktivát mutatott fel. De a jelzett idő alatt nem következett be a cseh textilipar teljes ujjászervezése, amire pedig nagy szükség lett volna, mert a textilipar nem maradhatott meg a régi alapokon.

A textilgyárak egyrésze tőkehiány miatt nem birta felszerelését modernizálni, nem ugy, mint például a romániai nagy textilgyárak, amelyek folyton fejlesztették üzemeiket és jövedelmük nagyrészét ujabb gépekbe és más felszerelésekbe invesztálták.

A csehszlovákiai szakemberek már évekkel ezelőtt azt ajánlották a kormánynak: kövessen el mindent, hogy *a gyengébb gyárak szüntessék be üzemüket, mert legyöngitik az erősebb textilgyárakat is.* De a két és fél év előtti csehkorona-értékleszállitás reményt nyujtott arra, hogy ezek a gyöngébb gyárak is prosperálhassanak. *Ez a remény azonban nem vált be.*

A folyó évben már ismét jelentkeztek azok a régi bajok, amelyeken a jelenlegi csehkoronadevalváció sem birt már segiteni. Ezért határozta el a cseh textilgyárak központi szervezete, hogy erélyes lépéseket tesz az életképtelen üzemek megszüntetése érdekében.

Ezt elősegitette Hodzsa miniszterelnök egyik nyilatkozata, amely szerint a cseh textilgyárak egyrészét elveszettnek kell tekinteni. A nagy cseh textilgyárak természetesen nem gondolnak arra, hogy sok exisztenciát tegyenek tönkre, éppen ezért az a határozat alakult ki, hogy a gyöngébb üzemeket megvásárolják.

De azért nem mindet szüntetik be, hanem modernizálva, de szükebb keretek között továbbra is müködnek és kizárólag a belföldi szükségletet látják el. A megváltási ár a fonók számához fog igazodni. Mindenki természetesnek találja Csehszlovákiában, hogy a megváltási eljárás nehézségekbe fog ütközni. Egyes kisebb gyáraknál tiltakozni is fognak a megváltás, vagy az üzem beszüntetése ellen, mások pedig keveslik majd a felajánlott megváltási árat. *Az is bizonytalan még, hogy előteremthetik-e a megváltáshoz szükséges tőkét.*

Annyi bizonyos, hogy a terhet a nagyobb cseh textilgyárak fogják viselni, de ehez esetleg nagyobb kölcsönt kell igénybe venni.

A nagy gyárak most arra számitanak, hogy egyes gyöngébb textilgyárak üzemszünetelése folytán az erősebb üzemek felemelhetik az árakat. A csehkorona értékleszállitása miatt az élet máris drágult és a munkások béremelést követelnek. A nyomóiparban ezideig 25 százalékos béremelés történt. A nyersanyagárak is emelkednek Csehországban és ez elsősorban a pamutiparban következett be. Nehezebbé vált ott a nyersanyag-beszerzés is, mert a külföldről sokkal körülményesebbé vált az import ezekben a cikkekben. *Emiatt a cseh fonódák november 28-ig beszüntették az eladást és a külföldre sem szállitanak.*

A fent vázolt helyzet Romániára annyiban lesz kihatással, hogy az itteni textilgyárak forgalma megnövekedik, ami általános nemzetgazdasági és pénzügyi szempontból örvendetesnek mondható.

Tiz százalékkal nőtt a lei aranyfedezete

Most jelent meg a Jegybank első kimutatása a több, mint százezer kiló aranykészlet átértékelése óta — Erősen meg avult az ország pénzügyi helyzete

Mint Bucureştiből jelentik, a Banca Naţionala most tette közzé november 14-iki heti kimutatását és az ezt megelőző november 6-iki jelentését. A november 14-iki kimutatásban közli a Jegybank a november 6-iki miniszterlanácson elhatározott aranykészletfelértékeléssel előállott helyzetet.

A jelentés szerint az átértékelés napján a Jegybanknak pontosan 100.819.88 kilogram szinaranykészlete volt, amelyből 85.957.90 kilogram a Banca Naţionala páncélszekrényeiben van, 14.861.98 kg. pedig külföldön, főleg a francia nemzeti banknál fekszik. Ez az aranykészlet összesen 11 milliárd 202 millió 198 ezer lei értékeléssel szerepelt az átértékelés előtt, de azután 15 milliárd 459 millió 70 ezer leire emelkedett az értéke.

A különbözet 4 milliárd 257 millió lei volt, amelyet a pénzügyminiszterium és a Banca Naţionala vezetősége között létrejött szerződésnek megfelelően könyveltek el, illetőleg eszerint használták fel.

E megegyezés alapján az állam már is teljesen kiegyenlitette a Jegybanknál volt 2 milliárd leies időszaki tartozását. A kincstárnak jutó hányad jóváirása után a pénzügyminisztérium giroszámlájának egyenlege 1 milliárd 875 millió 53.000 leire emelkedett, a mely felett a pénzügyminisztérium rendelkezik.

A forgalomban levő bankjegyek összege 18 millió leiel csökkent, ha bemutatóra szóló kötelezettségek végösszege 1 milliárd 928 millió leiel emelkedett.

A fedezeti arány 35 százalékról 54.98 százalékra javult, a szinarany fedezeti aránya pedig 33.17 százalékról 43.33 százalékra emelkedett.

A Jegybank saját értékpapirállományában sok dollár és angol fontsterlingre szóló cimlet, továbbá 2 és félmillió svájci frank névértékü Nemzetközi Fizetések Bankja részvény is van, amelyeket a svájci bank értékleszállitása nem érintett, tehát most is ugyanolyan nagyértékü, mint a svájci frank devalvációja előtt volt. Bár ezek eddig is régi árfolyamokon, felár nélkül voltak értékelve, a Banca Naţionala mérlegében a Jegybank vezetősége ezeknél mellőzte az átértékelést, ami által igen nagyösszegü titkos tartalékhoz jutott.

A fenti nagyérdekességü hivatalos jelentés azt igazolja, hogy a november 6-iki aranyfelértékelés jó ötlet volt, mert ezáltal pénzünk aranyfedezete és igy értéke, vásárlóereje jelentékenyen megnövekedett. Nem szabad elfelejteni, hogy a 153.333 lei aranyár, amennyire a Jegybank aranykészletét átszámitotta, még mindig alatta maradt az arany világpiaci árának, amely már hosszabb idő óta 200 ezer leinek felel meg kilogramonként.

= **GÉPEKÉRT TALPFÁT KAP MAGYARORSZÁG. A Magyar Állam Vasutak anyagbeszerző osztálya már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat abban az irányban, hogy a MÁV talpfa-szükségletének jelentős részét Romániából és Jugoszláviából fedezze. Budapesti jelentés szerint az errevonatkozó egyezmény a magyar kormány, Románia és Jugoszlávia között létrejött. A MÁV a szükséges talpfamennyiséget kompenzációs uton vásárolja és a talpfa ellenében a MÁV gépgyár fog Romániába mezőgazdasági gépeket szállitani.**

= **Nőttek az állami bevételek.** A pénzügyminisztérium által közzétett kimutatás szerint ez év augusztus hónapjában az állam bevétele 2 milliárd 447,862.373 lei volt, 339.7 millió leiel több, mint a mult év hasonló hónapjában. A kiadások összege 1,816.198.798 leit tett ki.

= **Selyemfonalgyárat alapitottak a németek Bucureştiben.** Gütermann & Co. S. A. bucureşti selyemfonalkereskedelmi részvénytársaság, mely a németországi cég romániai vállalata, értesüléseink szerint Bucureştiben selyemfonalüzemet állit fel és e célból már telket is vásárolt. A selyemfonalüzem kapacitása — hir szerint — kétszer olyan nagy lesz, mint az Apretura S. A. selyemfonalüzemé.

Százezer lei adótartozás miatt Arad központjában elárverezték egy vendéglőt

— Az egész berendezés csak 7000 leiért kelt el az árverésen —

Lapunk tegnapi számában jelentettük, hogy a pénzügyminiszterium a legszigorubb adóbehajtást rendelte el az egész országban, mert április 1-ig ugy a folyó évre megállapitott adókat, mint az utóbbi években keletkezett hátralékokat feltétlenül inkasszálni akarja. A felsőbb utasitások alapján Aradon is nagy erővel folyik az adóbehajtás. A pénzügyigazgatóság raktárai megteltek az adózóktól odaszállitott ingóságokkal, amelyeket részben ott, részben pedig az ócskapiacon árvereznek el.

Mint Suciu aradi elsőkerületi adófőnök munkatársunkkal közölte, néhány nappal ezelőtt árverést tartottak a Brătianu-uccában levő Pallas-vendéglőben, amelyet 15 évvel ezelőtt alapitottak, de azóta már több tulajdonosa volt.

A vendéglős adótartozása az évek folyamán 100.000 leire szaporodott fel és mivel az adóhivatal többszöri felszólitása után sem jutott hozzá az államot megillető adóhoz, kénytelen volt árverést kitüzni, amelyet a napokban tartottak meg.

A licitáció csekély érdeklődés mellett folyt le és ennek megfelelően a vendéglő egész felszereléséért, berendezéséért csupán 7000 leit kapott a kincstár.

Az adóhivatal olyan csekélynek találja ezt az összeget, hogy az árverés megsemmisitése érdekében intézkedéseket foganatositott, mert az államkincstárt jelentékeny veszteség érné, ha jogerőre emelkedne ez az árverés. Arra a kérdésre, hogy már előbb próbálták-e árverés utján behajtani a horribilis adóhátralékot, a hivatalvezető azt felelte, hogy a tulajdonosnak a berendezésen és felszerelésen kivül más megfogható vagyona nem volt; ezért nem tartották meg már előbb is az árverést, mert akkor régebben be kellett volna zárni az üzletet.

Vígszínház Ma d. u. 3 és fél 7 órakor olcsóbb helyárakkal **Csavargólány** Táncosoperett. Legdrágább hely 25 lei.

Volt aradi nagykereskedő szerezte meg árverésen az eladósodott Nagyszalonta (Salontamare) város földbirtokainak jelentékeny részét

Már beszámoltunk arról, hogy Nagyszalonta (Salontamare) város régi vezetőségének helytelen gazdálkodása miatt a postatakarékpénztár, amelynél a városnak 7 és fél millió lei adóssága volt, árverést tüzetett ki Nagyszalonta (Salontamare) összes földbirtokaira és házaira, amelynek értéke 30 millió lei. Az első árverést a mult hónapban tartották meg és a kevés árverező miatt az akkor dobra került ingatlanok potom áron keltek el.

A második árverés a napokban zajlott le, amikor az ingatlanok 70 százalékát licitálták el. Hogy ezeket is ne kelljen nagyon alacsony áron eladni, a nagyszalontai (salontai) gazdakör is beállt árverezőnek és igy sikerült 7 és félmillió lei vételárat elérni. Az árverezők közt volt Deutsch Aladár egykori aradi, jelenleg nagyváradi (oradeai) nagykereskedő is, akinek tudvalevőleg adóügyből kifolyólag pár évvel ezelőtt Aradon kellemetlenségei származtak. Deutsch mindenáron hozzá akart jutni a legértékesebb földekhez és ezért kitartott az árverésen. Igy sikerült az alábbi birtokokat megvennie. 95 holdas birtokot 302 ezer leiért, 321 holdas birtokot 1 millió 576 ezer leiért, egy 20 holdas külön részt 81 ezer leiért, 174 hold birtokot 810 ezer leiért és egy 5 holdas területet, amely a fenti egyik birtokba beékelődött, 72 ezer leiért.

= **A részben adómentes házak után nem kell „nemzetvédelmi adót" fizetni.** A pénzügyminisztérium kebelében működő „Központi pénzügyi bizottság" határozata alapján III., 111.147—1936. szám alatt körrendeletet intézett a pénzügyi adminisztrációhoz. Ennek értelmében az 1935. április 1-én életbelépett 6—12 százalékos „nemzetvédelmi alap"-ra csak az olyan házak jövedelmei után kell adózni, amelyek 100 százalékos adómentességet élveznek, tehát az adómentesség első 10 éves periódusában vannak. Azoknak a házaknak a jövedelmei, amelyek 75 vagy 50 százalékos adómentességben részesülnek, vagyis tehát az adómentesség első vagy második ötéves periódusába tartoznak, 1936. évi április 1-től kezdve ez alól az adó alól mentesülnek. Ugyancsak a most emlitett házaknak a statisztikai adót 1936. julius 1-től kezdve csak a jövedelemnek adó alól mentesitett részei után, vagyis tehát a jövedelem 75 vagy 50 százaléka után kell fizetni.

UJ KONYVEK

Hall—Nordhoff: „Lázadók". A lázadást, amely Őfelsége az angol király felfegyverzett szállitóhajóján, a Bountyn kitört és a vele kapcsolatos izgalmas eseményeket nem lepte be az idő pora és nem fakult ki szinük az azóta elmult több mint 100 év során. Időről-időre jelennek meg könyvek, amelyek elbeszélik a felriadt hajósnép viszontagságait, tragikus végüket és igyekeznek kihüvelyezni a lelkek rejtelmeit, amelyek ezzel a lázadással kapcsolatosak, de egyik könyvnek sem volt akkora sikere, mint a két amerikai iró: Hall—Nordhoff történeti regényének, amely szinte betek alatt lépte át a félmilliós példányszámot és szövegkönyve lett a „Lázadók" cimü filmnek, amelyben a mi közönségünk is gyönyörködött. Történeti tények és költői képzelet vegyülnek romantikus egésszé ebben a történetben, amelyet bearanyoz Byam tengerészapród és Tehani, az indián hercegnő bübájos szerelmi története. Megtörtént eseményekről beszél ez a könyv, de a történeti valóságon tul ott tusáznak oldalain az örök emberi szenvedélyek, a szépség, igazság és jóság soha el nem muló hármassága. Feledhetetlen élmény ez a regény.

Pierre Benoit: „Nyugat asszonya". Benoit iról finomságának eredeti és szép dokumentuma ez a regény. Az emberi szenvedélyek, alacsonyrendüek és költőiesen szépek kavarognak egy asszony körül, olyan országban, ahol az asszony mindenen fölül még az élet egyetlen tartalmát, célját és értelmét jelenti. Benoit nem ragad meg minden hálás alkalmat, hogy bombasztikus iról hatásokat érjen el, holott a regény szinhelye és meséje ilyen alkalmakban bővelkedik. A nagy rutiner és a finom tollu iró egyszer sem esik bele a témának ezeknek a csapdáiba. Ahol a hatást nem a legválogatottabb eszközökkel érheti el, ott nem is törekszik erre. Minden iról kiválósága mellett ez a könyv szórakoztató és érdekes olvasmány, ami Benoitnak is érdeme. Egy egyszerü parasztfiu gondolatvilágát pergeti le ennek a nyugati tragédiának hatalmas filmjén, bölcs emberlátással, különleges lélektant érzékkel és rendkivüli finomságokkal. A „Nova" kiadásában megjelent Benoit-regény a szezon igazi nagy könyvsikerei közé fog számitani. Rejtő Jenő hangulatos, jó forditása töretlenül őrizte meg Benoit iról finomságait.

SPORT KÖZLÖNY

Arad az »őszi bajnok« a városok statisztikájában

— Vasárnap véget érnek a nemzeti bajnokság A-csoportjának küzdelmei —

Vasárnap került lebonyolitásra az A) liga utolsó hivatalos fordulója és most már csupán három elmaradt mérkőzés van hátra, amely azonban még eltolódást okozhat, sőt az őszi bajnokság kérdése is eldől. A három mérkőzés: Gloria—CAO Aradon, Chinezul-ILSA—Venus Temesvárott (Timişoara) és Juventus—Crişana Bucureştiben. A Venus, ha győz, ugy őszi bajnok, ha veszit és a Gloria győz, még negyedik is lehet, viszont döntetlen esetén megmarad a harmadik helyen. A Gloria győzelme esetén a harmadik helyre jön fel, mig ha a CAO győzne, ugy gólarányon dől el a negyedik hely a Gloria és CAO között, mig az AMEFA a hatodik helyre szorulna. A Crişana esetleges győzelmével és a CAO vereségével egészen előkelő helyet (hatodik) is elfoglalhat, mig a Juventus esetleges győzelme Chinezul vereség (vagy döntetlen esetén) a tizedik helyre juttatja a Juventust. Mindhárom meccs tehát nagy harcot igér.

A városok statisztikájában az „őszi bajnokság" már lefutottnak tekinthető: az aradi csapatok megszerezték városunknak a „bajnokságot". A második helyen Temesvár (Timişoara), amelyet Kolozsvár (Cluj) és Bucureşti követ, mig az utolsó helyet Nagyvárad (Oradea) birtokolja, de szerencsés esetben (mindkét nagyváradi (oradeai) csapat győzelme esetén) még javithat helyzetén. A városok szerinti kimutatás az alábbi:

1. Arad	4 + 5 =	9. pont:	24.
2. Temesvár (Timişoara)	1 + 10 =	11. pont:	21.
3. Kolozsvár (Cluj)	6 + 7 =	13. pont:	22.
4. Bucureşti	2 + 3 + 11 + 12 =	14. pont:	20.
5. Oradea	8 + 9 =	17. pont:	19.

Drótkerités, óh..!

Az elvakult szenvedélyek vasárnap ismét sulyos botrányt provokáltak: a fővárosban a Venus sporttelepén a CFR—Victoria-meccs alatt a kzzönség betörte a drótkeritést és behatolt a pályára. Egyes játékosok csak pánikszerü menekülléssel tudták elkerülni a népharagot. Ennyi a tény.

Amidőn két évvel ezelőtt a szövetség illetékes faktorai elhatározták, hogy a pályákat drótkerités vegye körül, az az elgondolás vezérelte őket, hogy a játékosok, valamint a játékvezető testi épségét ezáltal biztositsák. A drótkeritésnek bizonyos ideig respektusa is volt, azonban rövid idővel azután, hogy kötelezővé tették, máris akadtak elmés nézők, akik igen különböző, gyakran sulyos tárgyakkal (kövek, szódásüvegek stb.) igyekeztek „áthidalni" a keritésokozta akadályokat. Ideig-óráig ez a „módszer" megfelelt a szenvedélyek levezetésére, azonban a botránycsinálás apostolai valami ujat, szokatlant, olyat, amilyen eddig még nem volt, akartak produkálni és ez vasárnap sikerült is. Rájöttek a legegyszerübbre: be kell dönteni a drótkeritést és az elgondolást tett követte. A fanatikus sportdrukkerek valósággal elseperték a drótkeritést, mintha csak papirból lett volna.

Most ismét a szövetség illetékesein a sor, hogy valami ujat kigondoljanak, amellyel a játékosok testi épségét meg lehet védeni, mert a helyzet idestova tarthatatlanná válik. Radikális és gyors intézkedésre van szükség, mert tavasszal a szurkolók vére is gyorsabban kering...

Az első női futballbiró

Az első női futballbiró, aki Oroszországban futballmérkőzést vezet, Valentie Vladimirovna Georgizewska. Az első női biró energikus játékvezetőnek bizonyult s hozzá még egészen jól ért a mesterségéhez. S ami fontos, a játékosok nagyon is respektálják s ezért népszerü és igen keresett biró — jobban mondva biróné.

A favoritok győztek az osztrák bajnokságban

Bécs. Az osztrák bajnokság vasárnapi fordulójában az esélyesek győztek, csak a Vienna és a Rapid adott le egy-egy pontot. A táblázaton az Austria vezet 16 ponttal, második az Admira (15), harmadik a Vienna (14), negyedik az FC Wien (12) ponttal.

Eredmények:

Vienna—FC Wien 1:1 (1:0). Favoriten. Vezette: Mies. 6000 néző. Igazságos eredmény. Fischer lőtte a Vienna gólját, Waitz az ellenfélét.

Admira—Fav. AC 6:0 (2:0). Favoriten. Vezette: Rauch. Nagyon jó az Admira csatársora! Stoiber három, Hanemann két gólt lőtt, Vogl I. egyet. Urbanek nagyon jó középfedezet volt az Admirában.

Admira—Libertas 3:0 (2:0). Meidling. Vezette: Dietrich. 6000 néző. Sima győzelem, csak a játék vége felé durvult el a küzdelem. Viertl (2) és Sindelar lőtte a gólokat.

Wacker—FAC 4:3 (1:1). Meidling. Vezette: Kolbe dr. Kiméletlen játék folyt, a játékvezető kiengedte kezéből a meccset. Zischek, Hanreiter, Walzhofer és Welzmüller lőtte a győztes csapat góljait, Dostal, Wolf I. és Ketner a FAC góljait.

Rapid—Post 2:2 (2:1). Dornbach. Vezette: Schauhuber. 6000néző. Smistik és Wagner gyengébb játéka magyarázza a győzelmet. Viszont Hofstädter nagyon jól játszott középfedezetet a postások csapatában. Meister és Binder lőtte a Rapid góljait. Seiter és Zawadil a Post góllövője. Meistert a II. félidő 40. percében kiállitotta a játékvezető.

WSC—Hakoah 1:0 (1:0). Prater. Vezette: Lockwenz. 6000 néző. A WSC nagy fölényben volt és csak csatársorának puhasága miatt ilyen kicsi a gólarány. Kral lőtte a gólt. A II. félidő 12. percében Meitner (Hakoah) megsérült és ettől kezdve a Hakoah 10 emberrel játszott.

A magyar nemzeti bajnokság állása

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban még 9 meccs van hátra, de azok már tavaszra maradnak. Ezek a mérkőzések a következők: Ferencváros—Budafok, Bocskai—Hungária, Nemzeti—E.-So., Elektromos—Kispest, Budai—Hungária, Phöbus—Budafok, Bocskai—Ujpest, Ferencváros—III. Ker. FC, Haladás—Szeged FC. Az „őszi" forduló után igy fest a bajnoki tabella:

1. Ujpest	12	8	1	3	43:18	17
2. Ferencváros	11	8	1	2	34:15	17
3. Hungária	11	8	—	3	46:14	16
4. Phöbus	12	8	—	4	26:15	16
5. Szeged	12	5	5	2	21:16	15
6. Nemzeti	12	6	2	4	28:24	14
7. Bocskai	11	5	2	4	27:18	12
8. Elektromos	12	4	3	5	26:27	11
9. Budafok	11	4	3	4	27:39	11
10. Haladás	12	5	1	6	22:35	11
11. Kispest	12	4	2	6	40:41	10
12. Budai „11"	12	3	2	7	21:31	8
13. III. ker. FC	12	1	2	9	9:40	4
14. Er.-So.	12	—	2	10	14:51	2

O A nagy érdeklődéssel várt Perry—Vines hivatásos tenniszmérkőzés első meccsét január 6-án játszák le a newyorki Madison Square Garden-ban. Perry egyébként kötelezte magát, hogy Vinessel negyvenszer méri össze erejét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Legujabb jelentéseink:

Kiutasitják Madridból a német és az olasz követségeket

Del Vayo madridi külügyminiszter feltünést keltő levele a madridi diplomáciai testület doyenjéhez

Valenciából jelentik: DAL VAYO, a madridi kormány külügyminisztere ma a következő nagyjelentőségü és könnyen sulyos következményekkel járható levelet intézte a chilei nagykövethez:

„A köztársaság kormánya meglepetéssel értesüit arról, hogy bár Németország és Olaszország elismerték a burgosi kormányt, a két állam kovetségének személyzete még nagyrészt a nagykövetségek épületében lakik. Önnek, mint a diplomáciai testület legidősebb tagjának bejelentjük, hogy az emlitett két államnak a követségi épületeket 24 órán belül ki kell üritenie. Amennyiben ez nem történik meg, ugy incidensek elkerülése végett — amennyiben ez Önnek nem kellemetlen — az Ön jelenlétében a fenti idő leteltével a két követségi épületet a spanyol kormány lepecsételteti.

Argetoianu agrárpártja várja a kormány lemondását

A pártvezér felszólalása a kamarában „az üres szavak politikája" ellen

Bucureştiből jelentik: A kamara mai ülésén a felirati vita során Argetoianu, az agrárpárt nevében visszautasitotta a vitában való részvételt és nyilatkozatot olvasott fel, amelyben kifejti, hogy

az agrárpárt haszontalannak tartja a vitában való részvételt, viszont várja a kormány lemondását.

A párt mindenkor kész, hogy eleget tegyen a királynak a pártok és politikai erők egyesülését célzó felhivásának, mert meggyőződése, csupán egy ilyentermészetü összefogás változtathat az ország kétségbeejtő gazdasági helyzetén és az észlelhető erkölcsi anarchiát is csak igy gátolhatjuk meg terjedésében. Az agrár párt uj emberekkel és előre körvonalazott egészséges politikával készen áll az ujjáteremtő munkában való részvételre is, hogy az üres szavak politikáját elhagyva az eredményes munka terére lépjen. Argetoianu után Deacescu képviselő az ország gazdasági, morális és egészségügyi helyzetét tette vizsgálat tárgyává.

Kinevezték az uj francia belügyminisztert

Párisból jelentik: A Kamara ma délelőtti ülésén parentálták el a tragikus végü Salengro francia belügyminisztert. Herriot, a Kamara elnöke az elnöki székből mindjárt az ülés megnyitása után méltatta a volt belügyminiszer érdemeit. A megemlékezést a baloldali képviselők állva hallgatták végig, mig a jobboldali képviselők padsorai teljesen üresek voltak. Herriot kijelentette beszédében, meg kell akadályozni, hogy megismétlődhessenek az olyan rágalmazások, mint amilyenek Salengrót érték, mert az ilyen erkölcsök feltartóztathatatlanul a polgárháborura vezétnek. Beszéde végén összetartásra hivta fel a nemzet fiait.

Ezután Leon Blum miniszterelnök emelkedett szólásra és meleg hangon köszönte meg a Salengro iránt megnyilvánult részvétet.

Blum miniszterelnök egyébként felajánlotta Max *Dormoy*-nak Salengro örökét, amit az el is fogadott és igy ő lesz az uj belügyminiszter.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés ára 10 szóig csupán 20 lei. Minden további szó 2 lei.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

„SZERENY" jelgére levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, kérem sürgősen átvenni. 5708

ALKALMAZAS

RENDES, megbiznató bejáróno keresteim. Cim a kiadóban. 5711

ÜZLETEK

VAJDA-tele üzletnelyiseg Str. Eminescu 15. 1937. május 1-re kiadó. Bővebbet az udvarban a sörrak.árban. 5692

Jóforgalmu füszerüzlet piac terén eladó. Komoly erdeklődők cimüket a kiadóba adjak le. 5710

ELLÁTÁS

HARMADIK gymnazista leányom részére keresek teljes ellátást, ahol hasonló koru iskolásleány és zongora van. Cim Rudolf Mosse hirdetőben.

VÉTEL ÉS ELADÁS

Singer-varrogep 2800 lei, két borfotel 1200, moket klubgarnitura 2500, komplet konyha 1800, irósztal 600, ebédlőszékek 100 lei, hálószoba 3500, toilettükör 500, ebédlőasztal 500, nagy szőnyeg 1500, legolcsóbban. COMISIO, Dacia-kavéház mellett.

Villany-szerelés és azok javitása
Villany-müszerek és azok javitása
Villany-csillárok és azok javitása
Villany-gépek és azok javitása
Villany-szerelési anyagok raktára
NAVRADI,
Arad, Str. Metianu. 982

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztitására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Uzemképes Ford-turaautó, 4 üléses, kétajtós, eladó. Cazarma pompierilor.

KÜLÖNFÉLÉK

Elveszett a korzon kedden egy orilhánstuggó parja. Becsületes megtaláló kéretik jutalom ellenében a várban leadni Loc. Zamfirescu cimére.

FEKETE hosszu télikabát, barna csikóbunda, eladó. Házasparnak egy-két bútorozott szoba, kiadó. Str. Stroescu 25. 5709

Radiómüsor

— Romániai időszámitás. —

SZERDA, NOVEMBER 25.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhirek, reggeli hangverseny gramofon lemezeken, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hirek, sport, vizállás 13.15: Déli hangverseny gramofonlemezeken. A müsorban részletek Richard Strauss, Bizet, Smetana, Glazunov müveiből 14.10: Időjelzés, időjárás, tőzsde, rádióhirek. 14.30: Szórakoztató zene gramofonlemezeken. 15.00: Utolsó hirek. Gabonatőzsde. 18.00: A Jonescu-Găină zenekar szórak. zenéje. 19.00: Időjelzés, időjárás, aktuálitások. 19.10: A hangverseny folytatása 20.00: Rádióegyetem. 20.20: A „Rădulescu" éneknégyes hangversenye (Rose Bauman Radulescu, Nella Dimitriu, Aurel Alexandrescu, George Stefanescu) 20.50: Jehudi Menuhin hegedühangversenye. 21.15: Angol aktuálitásokról tart felolvasást Dragoş Protopopescu. 21.30: Cella Delavrancea zongorahangversenye. 22.05 Margarete Vasilescu-Dejana énekel. 23.30: Rádióhirek. Sport 22.45: A rádió szalonzenekarának esti hangversenye, Jon Ghiga vezényletével. 23.45: Hirek a külföldre franciául és németül. 23.55: Hirek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hirek. 11.20: Az első magyar költőnő (Petróczy Katalin.) Irta Zalai-Fodor Gyula. (Felolvasás) 11.45: Egységes időszámitás. (Felolvasás) 12.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. Közben kb. 13.30: Hirek. 14.20: Pontos időjelzés 14.30: Christián Lili énekel. 15: Sassy Iringó gordonkázik. 15.40 Hirek. 17.15: A rádió diákfélórája. „Petőfi elindul" 17.45: Pontos időjelzés, hirek. 18: Skandináv Nobel dijasok 18.25: R. Molnár Anna hárfázik. 18.45: Exotikus vadászatok. Felolvasás. 19.30: Horváth Gyula és cigányzenekara. 20.20: Az Operaház előadásának közvetitése. A Parasztbecsület előadása után kb. 21.40: Hirek 23.35: A rádió külügyi negyedórája. 23.50: A rádió szalonzenekara. Közben 24: Hirek francia és olasz nyelven 1.05: Hirek.

Budapest II. 19.30—19.55: Olasz nyelv oktatás 20.30—20.55: Tolnay Gábor dr. csevegése. 21—22.10: Hanglemezek 22.15—22.35: Hirek. 22.40—23.30 Tánczene

Bécs. 8.25—9: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 15: Mozart: G-dur fuvola- és zenekari verseny. 19.55: Kienzl: A bibliás ember, kétfelv. opara. 23.20: Magyary Gyula: A tél Ausztriában. Felolvasás magyarul pályadijjal. 0.20—2: A Népopera zenekara.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Klarinétverseny 18.20: Rádiózenekar. 19: Népdalok 20.50: Hangverseny a vakok zimonyi intézetéből. 21.20: Lemezek. 22.30: Tánclemezek. 23.20-24 Csellóverseny.

Deutschlandsender 7: Lemezek. 7.30: Könnyü zene. 13: Könnyü zene. 16.15 Operettlemezek. 17: Szórakoztató zene. 20: Könnyü zene. 23.30: Telemann: Fuvola-, oboa- és csembalóhármas 24: Kaiser tánczenekar.

Königsberg 7.30: Könnyü zene. 17: Lemezek. 19: Frankfurt. 20.10: Mondáink képeskönyve. 21.15: Köln. 21.45 Tarka zenés-dalos est Bécsől. 23.10: Köln.

Milano. 17.40: Gyermekóra. 18: Hirek. 18.15: Fiorentini zongoramüvésznő játéka. 19.50: Csevegés. 20: Hirek idegen nyelveken.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 26.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhirek, reggeli hangverseny gramofon lemezeken, utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjárás, kulturális hirek, sport, vizáliásjelentés. 13.15: Déli hangverseny. Szórakoztató zene. 13.45: Könnyü zene, Leana Mihailescu énekszámaival, Max Halm zongorakiséretével. 14.10: Időjelzés, időjárás, tőzsde, hirek. 14.30: Könnyü zene gramofonlemezeken. 15.00: Utolsó hirek, gabonatőzsde. 16.45: Gyermekek órája. Gyermekek ujsága, irta Victor Ion Popa 18.00: A Corologos-jazz szórakoztató zenéje. 19.00: Időjelzés, időjárás, aktuálitások. 19.00: A hangverseny folytatása. 20.00: Rádióegyetem 20.20: Kamarazene. Rossini két kvartettje. (Előadják: Hr. Popescu, C. Metani, Chr. Eremia, C. Scheuch.) 20.55: A hangverseny müsora. 21.15: A filhar monikus szimfonikus hangversenye, vezényel B. Molinari. (Közvetités az Ateneul Român-ból.) A szünetben: hirek, sport. 23.00: Szórakoztató zene gramofonlemezeken. 23.45: Hirek a külföldre franciául és németül. 23.35: Hirek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hirek. 11.20: A kancsalság és gyógyitása. Irta Horay Gusztáv dr. (Felolvasás) 11.45: Felhőkarcolók. Irta Szőllőssy Aurél dr. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Idő járásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hirek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizáliásjelentés. 14.30: Czicza József és cigányzenekara. 15.40: Hirek, étrend. 17.15: Az élelmiszerek romlása. Darvas Rózsi dr. előadása 17.45: Pontos időjelzés, hirek. 18: Konyhakertészeti rádiótanfolyam. 18.30: Szónátaest Telmányi Emil közreműködésével. 19.15: A legnémetebb muzsikus. (Karl Maria Weber, 1786—1826). Kilián Zoltán előadása hanglemezekkel. 20.20: Lucifer Drámai hangjáték. Utána kb. 23: Hirek, időjárásjelentés. 23.20: Budai Dalárda. Öt nemzet dalaiból. 24: Ottlik György dr. olasznyelvü előadása. 0.15: Tánclemezek. 1.05: Hirek.

Budapest II 18—18.30: Caruso- és Stracciari hanglemezek. 19.15—19.40: A Földközi-tenger világgazdasági jelentősége. 19.45—20.15: Angol nyelvoktatás. 20.20—21.35: Katonazene. 21.40—22: Hirek. 22.05—22.50: Balalajkazenekar

Bécs. 8.25—9: Könnyü lemezek. 11.50: Citeralemezek. 17.05: Wagner lemezek. 20.25: 1925—1929 divatos dalaiból. Dalos-zenés egybeállitás 23.30: Hauser zong. müvész játéka. 0.10—2: Jazz.

Nyomtatott Aradon, az Aradi Nyomdavállalat rotációs gépén. — Felelős kiadó: Stauber István.